

DEBRECZEN

Keletmagyarországi Napló — XVI. évfolyam 237. szám — 1939 október 19 csütörtök — Ára: 12 fillér

Churchill felajánlotta lemondását?

Megkezdődött a stockholmi államfő-találkozó,
melyhez Roosevelttel üzenetet intézett

Berlinben „ízeltőnek” mondják az eddigi légi és tengeri támadásokat

Tegnap megkezdődött Stockholmban az északi országok államfőinek találkozója. Roosevelttel amerikai elnök rendkívül megleghangú üzenetet küldött Stockholmba, amelyet mintegy az értekezlet célkitűzéseivel való szellemi esatlakozásnak lehet felfogni.

A finn-orosz kérdés alakulása, mely nyilván egyik tárgya az értekezletnek, most már veszített élességéből, Kalinin, a Szovjetunio államelnöke azt válaszolta Roosevelttel múlt heti táviratára, hogy a Szovjet Finnország függetlenségének tiszteletbentartásával tárgyal.

Chamberlain tegnap az angol alsóházban beszédet mondott a legutóbbi légi és tengeri harcokról. Angliában mély benyomást keltettek a legutóbbi események, úgyhogy már Churchill le-

mondásának jár híre.

Bastianini, az új olasz nagykövet londoni missziója elé változatlanul nagy érdeklődéssel néznek. Londoni jelentés szerint Olaszország kész felajánlani jó szolgálatát a béke helyreállítására.

Érdekes az a jelentés, mely arról szól, hogy berlini körök az eddigi tengeri és légi támadásokat csak „ízeltőnek” mondják. Lehet, hogy még csak ezután következnek a komolyabb hadiesemények.

Most már bizonyos, hogy nem jött létre a szovjet-török egyezmény. Fel-tűnő, hogy miután a török külügyminiszter elutazott Moszkvából, angol-francia katonai bizottság utazik a török fővárosba.

A stockholmi értekezlet

Stockholm, okt. 18. Kallio finn államelnök és Erkkö külügyminiszter szerdán reggel 8 óra 45 perckor külön repülőgépen megérkezett a stockholmi repülőtérré.

A repülőtéren üdvözlésükre megjelent Gusztáv Adolf herceg, trónörökös, a svéd kormány tagjai és Stockholmi város képviselői.

9 óra 50 perckor befutott a főpályaudvarra a norvég és a dán királyi kőlvonata. A királyi vendégeket a pályaudvaron Gusztáv király, Gusztáv Adolf herceg, trónörökös és a svéd király fogadta.

A négy skandináv állam stockholmi értekezletén valószínűen a következő kérdések kerülnek megvitatásra:

1. A Skandináv államok, különösen pedig Finnország semlegessége, 2. ennek a semlegességnek gazdasági kihatással a hadviselő felekre való gazdasági kapcsolatok kérdése, 3. nemzetközi kapcsolatok kérdése.

Stockholm, okt. 18. Az északi államok megbeszélésének résztvevői szerdán délelőtti 11 órakor a királyi kastélyban teljes ülést tartottak. Ez után a négy állam külügyminisztere tartott megbeszélést, amelyet délután folytattak.

Gusztáv svéd király a királyi palotában a királyi család körében ebéden látta vendégül a dán és a norvég ki-

rályt, valamint a finn köztársaság elnökét. Szandler külügyminiszter és felesége pedig a dán, norvég és finn külügyminisztert hívta meg ebédre. Az ebédre hivatalos volt még a három külügyminiszter kísérete, valamint a kopenhágai, helsinki és oslói svéd követ, továbbá a svéd politikai pártok vezetői. (MTL.)

Washington, október 18. (Havas.) Roosevelttel elnök a négy skandináv állam értekezletének megnyitása alkalmából a következő üzenetet küldte a svéd királynak:

Az Egyesült Államok kormánya és népe a legnagyobb figyelemmel kíséri az északi államoknak Felsőged által Stockholmba összehívott értekezletét. Az amerikai kormány esatlakozik a semlegesség és a rend kérdésében a Stockholmban képviselt kormányokkal. (MTL.)

Stockholm, okt. 18. Az északi államok államfői csütörtökön déli 12 óra 20 perckor rádióbeszédet mondanak, amelyeket svéd, dán, finn, norvég rádiók közvetítenek.

Stockholm, okt. 18. Az államfők első értekezletét a délelőtti órákban tartották, mialatt a külügyminiszterek szakértők bevonásával tanácskoztak. Szerdán csak a lehetőségeket vitatták meg. Csütörtökön kerül sor határozathozatalra. (MTL.)

Kalinin válasza Rooseveltnak

Washington, október 19. (Havas.) Kalinin, a Szovjet Unio államelnöke válaszolt Rooseveltnak a Szovjet-Unio és Finnország békés viszonya fenntartása érdekében hozzá intézett üzenetére.

Kalinin válaszában megerősíti, hogy a tárgyalások a finn függetlenség elismerésének alapján folynak.

Washington, október 18. Kalinin válasza után Roosevelttel közölte üzenete szövegét. Roosevelttel üzenete többi között kijelenti, hogy az Egyesült Államok nem vesz ugyan részt a mostani európai viszályokban, de Finnország

érdekeiben kérelemmel fordul a Szovjet-Uniohoz az Egyesült Államok nagy rokonszenvvel viseltetnek ez iránt a kis ország iránt.

Emlékében van Kalininnal néhány évvel ezelőtti a béke fenntartása érdekében közösen kifejtett erőfeszítések, amelyek Oroszországgal baráti kapcsolatok felvételére vezettek.

Emlékében vannak Kalininnal néhány évvel ezelőtti a béke fenntartása érdekében közösen kifejtett erőfeszítések, amelyek Oroszországgal baráti kapcsolatok felvételére vezettek. Befejezésül annak a reményének adott kifejezést,

hogy a Szovjet-Unio megérti üzenete szellemét. (MTL.)

Washington, okt. 18. Ugy tudják, hogy Huws, az amerikai köztársaság kormányfője szózatához hasonló üzenetet szándékozik a svéd királyhoz küldeni. Diplomáciai körökben rámutatnak arra, hogy ez a tény úgy tekintendő,

mint a panamai értekezlet első kézzelfogható eredménye. Az értekezleten tudvalevőleg elhatározták, hogy közösen foglalnak állást a semlegesség mellett. Hangsúlyozták továbbá, hogy Roosevelttel üzenete egy hét leforgása alatt a második kísérlet a szovjet-finn béke fenntartására. (MTL.)

Norvégia védelmi intézkedéseket tett

Osló, okt. 18. Monsen, nemzetvédelmi miniszter kijelentette, hogy a kormány Norvégia északi részén nemrégiben elővigyázatossági intézkedéseket tett. Az országban

czen a részén a semlegesség megvédésére mind a szárazföldi, mind a tengeri készütséget megerősítette. (MTL.)

Német hadijelentés további előretörésről és a légi harcokról

Berlin, okt. 18. A véderőfőparancsnokság közli: A francia csapatok tegnap a Mosel és a pfalzi erdő között német területen fekvő további tereponokat adtak fel a határ mentén, amelyeket előretörő csapataink megszálltak. Csapataink sok foglyot ejtettek.

A német légi erő tegnap tovább folytatta műveletét az angol keleti partfekvő hadi kikötők ellen. Az eddigi jelentések szerint Scapa Flow öblében más hadihajókon kívül nehéz- és közepméretű bombák egy öregebb angol

esatahajót is eltaláltak. Német repülőgépek légi harc során lelőttek egy angol vadászrepülőgépet. Angol légvédelmi tüzérség lelőtt egy német hadi repülőgépet.

Az ellenség október 16-án és 17-én tíz repülőgépet vesztett, még pedig német terület fölött légvédelmi tüzérség öt repülőgépet, köztük egy angolt, vadászrepülőgépek egy francia és egy angol, angol terület fölött lefolyt légi harcban pedig három angol repülőgépet lőttek le. (MTL.)

Kézitusa harcokról számol be a francia hadijelentés

Páris, okt. 18. (Havas.) Hivatalosan jelentik október 18-án délelőtti:

Az éjszaka folyamán mindkét részről egymással érintkezésben lévő csapatok tevékenységet fejtek ki.

Kézitusa és leszállásból való harc volt. Az ellenség hátsó vonalaiban az országúti és a vasúti forgalom igen élénk. (MTL.)

Páris, okt. 18. (Havas.) Ugy látszik, hogy a hélium megindított két nagyszabású német támadás az areconal két szakaszán csak előjátéka még nagyobb szabású katonai műveleteknek.

Amíg a francia védelmi vonalak tovább folytatták az éjszaka folyamán a heves ellenállást — részben tüzeléssel, részben helyi jellegű esatározásokkal, — addig a németek tovább

erősítik vonalaikat hadianyaggal és csapatokkal.

A francia légi megfigyelőknek a rossz időjárás ellenére is sikerült erősítések érkezését kikémleni.

Pontos értesülések hiányában azonban egyelőre még nem lehet megállapítani, hogy ezek az erősítések a német támadás támogatására szolgálnak-e vagy pedig a csapatok felváltására. (MTL.)

Páris, okt. 18 (Havas) Hivatalosan jelentik október 18-án este: A haretér általános helyzetében nem történt változás. A felderítő osztagok élénk tevékenységet fejtek ki, különösen a Mosel és a Saar között. (MTL.)

Csak ízelítő volt...

Róma, okt. 18. A Stampa berlini tudósítója szerint a német tengeralattjárók és repülőik támadásai az angol partok ellen még mindig nem jelentik azt, hogy Németország teljes erővel beleveti magát a háborúba, hanem csak hathatós ízelítőt akartak adni azoknak, akik hosszú háborúra gondolnak. A tudósító szerint Németország még mindig kész a háború helyett a békét választani, feltéve, ha elismerik azt a

gesztust, amelyet Hitler a béke érdekében tett. Berlinben ma a semleges megfigyelőknek azt mondják, hogy a háború és a béke kérdésére ne Berlinből, hanem Londontól és Páristól kérjenek választ s tőlük kérdezzék meg, vajjon végérvényesen elszánták-e magukat arra, hogy tovább folytatják a háborút.

Hitler vendégül látta és kilüktette Prien sorhajóhadnagyot és a tengeralattjáró legénységét

Berlin, okt. 18. Hitler vezér és kancellár szerdán délben a birodalmi kancelláriában lévő dolgozószobájában Raeder vezértengerenagynak, a haditengerészet főparancsnokának jelenlétében fogadta Prien sorhajóhadnagy parancsnokot és annak a tengeralattjáró hajónak a legénységét, amely a Scapa Flow öbölben a Repulse őrségi csatahajót és a Royal Oak csatahajót megtorpedózta.

— Az egész német nép büszke a tengeralattjáró fegyverem tel-

jesítményére — mondotta Hitler. — Amit ezek a férfiak végrehajtottak, az a legnagyobb cselekedet, amelyre német tengeralattjáró egyáltalán vállalkozhatik és amelyet véghez vihet. Hitler ezután Prien sorhajóhadnagyát nyújtotta a Vaskereszt lovagkeresztjé, a legmagasabb kitüntetést. Ezután a saját lakásában ebédelt a vendégül látott parancsnokkal és a tengeralattjáró legénységével. (MTI.)

Egy ellentengernagy is életét vesztette a Royal Oak csatahajón

London, okt. 18. (Havas) Royal Oak elsüllyedése alkalmával életét

vesztette Blegrove ellentengernagy is, aki 52 éves volt. (MTI.)

Német repülőgépek az angol partoknál

London, okt. 18. (Havas) A légügyi minisztérium közli, hogy nyílván felderítő úton lévő ellenséges repülőgépek szerdán délután

megközelítették Cape Flowt, a gépek Kirkwall és Ducahy Head irányából jöttek és nem dobtak le bombákat. (MTI.)

Hír Churchill lemondásáról

Páris, okt. 18. (Stefani) Politikai körökben híre járt, hogy Churchill a tengerügyi hivatal első lordja felajánlotta lemondását. Ezt azzal az erős kri-

tikával okolja meg, amellyel brit tengerészeti körökben egyes jelenségeket bírálják.

Chamberlain beszéde az angol alsóházban

London, okt. 18. (Havas) Chamberlain szerdán délután tartotta meg szokásos heti beszámolóját az alsóházban és ismertette a nemzetközi helyzetet, valamint a tengeri és légihaderő tevékenységét. Chamberlain mindenekelőtt emlékeztetett múlt heti nyilatkozatára a német kormány részéről semmiféle választ sem kapott azokra a kérdésekre, amelyeket felvetett. A nyugati fronton a brit expedíciós csapatok egységei elfoglalták állásaikat a francia arcvonalnak azokon a pontjain, amelyeket számukra kijelöltek. A tengeren tovább folytattuk tevékenységünket úgy a támadás, mint a védekezés terén. A miniszterelnök elismeréssel nyilatkozott ezután a haditengerészet tevékenységéről, majd így folytatta: — Haditengerészetünk kötelességének teljesítése közepette úgy tisztelekben, mint legénységben súlyos veszteségeket szenvedett. Viszont

újából leszögezte, hogy a Hood, a Repulse, vagy pedig bármelyik más angol páncélos hajó nem szenvedett sérülést. Ugyanazt mondta az Arc Royalról is.

A két utolsó nap légiharcai során, amelyek most elsősorban folytatók le saját területeink fölött, elpusztítottuk az ellenség 8 repülőgépét anélkül, hogy magunk egyetlen gépet veszítettünk volna. Chamberlain ezután így fejezte be beszédét: óvakodjunk azonban minden hiú elképzeléstől. Partjaink ellen irányult támadások eddig mind számbelileg, mind jelentőség tekintetében igen csekélyek voltak. Az is esztelen volt volna, ha azt hinnék, hogy sikereink mindig ilyen átitűk lesznek, mint az első mérkőzések alkalmával. A háború gyakran hozhat meglepetéseket és ezek nem lehetnek mindig kellemesek. Mindenesetre meg lehet az elégtételünk, hogy jól indultunk. (MTI.)

Beszél Prien sorhajóhadnagy, aki elsüllyesztette a Royal Oak csatahajót

Berlin, okt. 18. Prien sorhajóhadnagy, annak a német tengeralattjárónak a parancsnoka, amely Scapa Flowban a Royal Oak csatahajót elsüllyesztette és a Repulse páncélos cirkálót egy torpedó lövéssel súlyosan megrongálta, Németországba való visszaérkezésekor újságírók előtt leírta az angol hadikikötőben lefolyt eseményeket.

— Igen pontos megfigyelés után — mondotta a sorhajóhadnagy — megállapítottuk, mint lehetne legkedvezőbb körülmények között behatolni Scapa Flow kikötőjébe és sikerült is átjutnunk az angol kikötőzáron. A kikötőben közvetlen előttem megpillantottam két csatahajó körvonalait. Feljűk tartottunk. Amikor megfelelő távolságra jutottunk a hadihajóktól, a csöveket kilőésre kész állapotba helyeztük. Az első torpedó a kétkéményes hadihajót találta el, amely távolabb feküdt tengeralattjárónk előtt. A második torpedó pedig a hozzánk közelebb fekvő hajót találta el. Minthogy

ez utóbbi részben eltakarta a távolabb lévő hajót, az első torpedót természetesen csak a hajó szabadon látható részére tudtuk kilőni. Eppen ezért csak a hajó elejét találta el, ami által a hajó — a Repulse páncélos cirkáló — lényegesen megrongálódott, úgyhogy teljesen pontosan megállapíthattuk, hogy a hajó eleje azonnal mélyen a vízbe merült. A második torpedó hatása egészen félelmetes volt. Több magas vízszintet szökkenet fel a hajó oldalán s a szivárvány minden színében játszó tűzszlopokat láttunk. A levegőben kéménydarabok, árhoeszilánkok és a hidfelpitvány darabjai röpködtek.

— A tengeralattjáró közben megfordult és kifutni készült, mert célt természetesen nem csupán az volt, hogy angol hajókat süllyesszen el angol kikötőben, hanem az is, hogy a legénységet és a tengeralattjárót további feladatok elvégzésére megtartsam. Ugyanazon az úton, amelyen a kikötőbe bejutottunk, újra ki is futottunk.

Az angolok a hátunk mögött nagyon feltűnő módon kezdtek fényzórozni és Morse-jeleket leadni. (MTI.)

Elsüllyesztettek egy hétezer tonnás angol hajót

London, okt. 18. (Havas) A 7029 tonnás City of Madalay angol kereskedelmi hajót német tengeralattjáró megtámadta és elsüllyesztette. Azt hiszik, hogy a legénységét sikerült megmenteni. (MTI.)

Orosz-japán harcok Mandzsukuónál

London, okt. 18. A Daily Herald jelentése szerint Mandzsukuo határán újra megindultak az orosz-japán harcok. (MTI.)

Összehívják a Népszövetséget

Genf, okt. 18. A Népszövetség föltitkarsága a Népszövetség közgyűlésének összehívását december 4-re ajánlja. A közgyűlés napirendjén két vagy három népszövetségi alkotmányi és belső természetű kérdés szerepelne. Így a hágal nemzetközi bíróság bíráltnak választása, 1940. évi költségvetés megállapítása és a Népszövetség belső újjászervezése.

XII. Pius pápa beszéde

Róma, okt. 18. XII. Pius pápa szerdán délben magánküldetésben fogadta Gildvallis Szaniszló Litvánia szent-széki követét, aki átnyújtotta a Szent atyának megbízólevelét. Az új litván követ üdvözlőbeszédében hangzott, hogy Litvánia köztársasági elnöke a legnagyobb bálumattal méltányolta a Szentatya erőfeszítéseit a háború ostromának elkerülése érdekében. XII Pius pápa válaszbeszédében kijelentette, hogy teljesen egyetért a követnek azzal a kijelentésével, hogy Litvánia a katolicizmus északi előőrsét jelenti, majd így folytatta beszédét:

— Tudatában főpásztori tisztünkkel járó feladataimnak, sohasem fogjuk megengedni, hogy anélkül, hogy arra felkérnének, munkánkkal, mely mindig a lelkek üdvöztetésére irányul, beavat-

kozzunk kizáróan világi jellegű kérdésekbe, így pl. területi viszályokba de ugyancsak tisztünkkel járó kötelességünk, hogy ne hunyjunk szemet akkor amikor éppen a lelkek üdvössége szempontjából új és beláthatatlan veszélyek támadnak, amikor Európa keresztény arculatán napról-napra veszélyesebben és közelebb jeleni meg az Isten ellenségeinek fekete árnyéka. Ilyen körülmények között a kereszténység örökségének megvédelmezése nagy és Isten népei szempontjából különös fontosságú.

A pápa végül kijelentette, hogy Isten mindenható segítségével még új utakat nyíthat meg az igazságosság, a testvériség és a kereszténység szellemében megbékélt Európának a haladás és boldogulás felé. (MTI.)

Miért nem sikerült a török-orosz egyezmény

Ankara, okt. 18. (Török Távirati Iroda.) Refik Savdam miniszterelnök kedden délután a köztársasági néppárt parlamenti csoportja előtt nyilatkozott Szaradzoglu külügyminiszter és a szovjet államférfiaknak tanácskozásairól.

Amikor Szaradzoglu elutazott Moszkvába, — mondotta — a két kormány már eszmecserét folytatott a megkötendő szerződés lényegbevágó pontjairól. A moszkvai tárgyalások ezen az alapon nem vezettek meg egyezésre. Ennek az a magyarázata, hogy a szovjetkormány teljesen új javaslatokat terjesztett külügyminiszterünk elé.

Ezeket a javaslatokat nem lehetett összhangba hozni azokkal az alapelvekkel, amelyekben — a Szovjetunió tudomása szerint — Törökország Angliával és Franciaországgal megegyezett, nem beszélve arról, hogy azok a biztosítékok, amelyeket biztonságunk szempontjából kaptunk volna, nem voltak egyenértékűek a fejükben tőlünk megkívánt kötelezettségekkel.

A Szovjetunió kívánságai megítélésünk szerint nem voltak összeegyeztethetők Törökországnak a török tenger-szorosok kérdésében követett politikájával, amelynek lényegbevágó feltétele, hogy Törökország nem ír alá más szerződéseket, amint amelyek általános nemzetközi kötelezettségeiből folynak.

E megfontolások folytán — fejezte be a miniszterelnök nyilatkozatát — lehetetlen volt ez alkalommal megegyezésre jutni a moszkvai török-szovjet-orosz tárgyalásokon. Mindameltt kapcsolataink a Szovjetunióval, akár a multban, a jövőben is a barátság alapján állnak.

A köztársasági néppárt parlamenti csoportja egyhangú helyesléssel fogadta a miniszterelnök nyilatkozatát.

Ankara, okt. 18. Hír szerint Ankarába egy angol-francia katonai küldöttség érkezését várják Weygand tábornok vezetésével.

Bukarest, okt. 18. Csütörtökön román gazdasági bizottság utazik Ankarába. A román-török gazdasági tárgyalások befejezése után a román küldöttség folytatja útját Alexandriába, ahol az egyiptomi kormánnyal folytat majd hasonló természetű tárgyalásokat.

Francia jelentés két német támadásról

Páris, okt. 18. A Havas iroda közleménye szerint a Moseltől és a Saartól keletre megindított két erélyes német támadásról kedden érkezett értesülésekből kitűnik, hogy csupán csak „érintkezésben-állás” elmélyítéséről van szó és nem valamennyi csapat részvételével megindított katonai műveletről. Bár a németek 6—7 hadosztályt állítottak vonalba, erre a katonai műveletre nem kötötték le minden erejüket és csak arra szorítkoztak, hogy néhány támadó alakulatot és könnyű csapatot küldjenek előre. Ezek csak a franciák által már jóelőre kiritott kisebb francia állásokon keresztül hatoltak előre. A német legénység kis létszámánál fogva az ellenfél vesztesége nem volt súlyos.

V i g s z i n h á z

MA UTOLJÁRA a legizgalmasabb amerikai detektívfilm:

Mr. MOTO
a kalózkodó szigetén

Fősz. PETER LORRE.

Leleplezték a titkos „Hungarista légió”-t, mely erőszakos cselekményeket tervezett

30 személy őrizetbe került, 110 előállítás történt

Budapest, okt. 18. A feloszlott Hungarista mozgalom földalatti dolgozó tagjai az utóbbi időben a fővárosban és egyes vidéki városokban útszéli hangú, lázító hangú röpiratokat keztek terjeszteni. A folyamatba tett nyomozás megállapította, hogy ezek a röpiratok Budapesten készültek. Előállítások, valamint terjesztőit a rendőrség ki-nyomozta és 30 személy őrizetbe

került.

A röpiratok utáni nyomozás során derült ki az is, hogy egy, a közel múltban leleplezett »kiválasztottak táborá»-hoz hasonló szervezkedés indult meg »Hungarista Légió» elnevezés alatt, melynek tagjai a Szálasi mozgalomra esküt tettek.

A Légió célja a Hungarista munkaállam erőszakos eszközökkel va-

ló megalakítása és egyes erőszakos események elkövetése lett volna. Ez ügyből kifolyóan ugyan- csak több előállítás történt. Az ösz- szes eddigi előállítások száma 110. A rendőrség a nyomozást folytatja. Mindazok a hírek, amelyek ezen túlmenően a külföldi sajtóorga- numokban megjelentek, alaptalanok és nem fedik a valóságot. (M.T.I.)

Bestiani szerepe Londonban

Róma, okt. 18. Az olasz lapok be- hatóan foglalkoznak lord Halifax angol külügyminiszter és Bastia- nini londoni olasz nagykövet teg- napi megbeszélésével. A félhivata- los Stefani iroda londoni tudósító- ja szerint a megbeszélés hosszú és szívélyes volt. A Stefani iroda köz- leménye szerint Bastianini semmi- féle tervezetet, vagy emlékiratot nem vitt a Ducetól Londonba a mostani eseményekkel kapcsolato- san. A Daily Telegraph szerint Bastianini javasolta, hogy Olasz- ország bármely pillanatban kész felajánlani jószolgálatát, ha a had- viselő felek Olaszország támogatá- sára igényt tartanak a béke hely- reállítás érdekében. A lap szintén hangoztatja, hogy az olasz nagykö- vet a Ducetól semmiféle emlékirat- ot vagy üzenetet nem vitt, sem esetleges békejavaslat, sem pedig a balkáni semleges blokk ügyé- ben. (M.T.I.)

Róma, okt. 18. Az egyik angol hír- szolgálati iroda jelentése szerint a ró- mai rádió legutóbb azt a hírt közölte, hogy Bastianini londoni új olasz nagy- követ Londonban szóváltotta a jelenlegi balkáni helyzet igazságos újarendezé- sének a kérdését. A Német Távirati Iroda most azt jelenti, hogy illetékes olasz helyen a leghatározottabban meg- cáfolják. *

Interpellációs nap a képviselőházban

Bartha honvédelmi miniszter a lengyel menekültek elhelyezéséről

A képviselőház tegnapi ülésén Tri- bolt László, Szőlős Jenő, Sarvay Elek szólottak a földjavaslatról, majd áttértek az interpellációkra.

Matolesy Máttyás interpellált a mi- niszterelnökhöz »az érthetetlen könyv- cenzúra tárgyában. Második interpel- lációját a miniszterelnökhöz intézte a lengyel menekült katonák elszállaso- lása tárgyában. Interpellációját kiad- ták a miniszterelnöknek.

Tasnády Nagy András igazságügyi miniszter válaszolt a miniszterelnök megbízásából. Matolesy magánúton megkérte őt, hogy mutassa meg a parlamenti beszédeit tartalmazó köny- vét a cenzornak: engedélyezhetőnek találja-e? Ő ezt megtagadta. A cenzor azt válaszolta, hogyha mint cenzorhoz hi- vatalosan hozzakerült a, nem engedé- lyezi. Matolesy részéről tehát előzetes tájékoztató történt. Most rajta áll, hogy hivatalosan benyújtja-e a cen- zornak a könyvét, vagy sem. A kor- mány semmiféle konkrét utasítást nem hajlandó adni a cenzudrának ebben az ügybe.

A sokgyermekes családok lakáskérdése

Közlő Horváth József a belügymi- niszterhez interpellált »A sokgyerme- kes lakásbérletnek antiszociális ház- tulajdonosokkal szemben való védel- me tárgyában».

Keresztes Fischer Ferenc belügymi- niszter válaszában közölte, hogy je- lentéseket kapott, amelyek szerint a kis lakás kategóriáknál lakbéremelési ten- dencia mutatkozik. Ezenkívül a ház- tulajdonosok nem szívesen látják a nagy családú lakókat és a sokgyerme- kes lakóknál magasabb lakbérigények- kel lépnek fel, mint azoknál, akiknél kevesebb a gyermek. A kormány kö- telességének tartja, hogy ezt a kérdést megvizsgálja, hogy radikális intézke- déseket legyen az antiszociális álla- potoknak a megszüntetésére.

Az orvoskérdés

Matolesy Tamás a belügyminiszter- hez és kultuszminiszterhez interpellált az »orvoskérdés terén tapasztalható sajnálatos állapotok és azok súlyos következményei tárgyában.

Hóman Bálint kultuszminiszter vá- laszolt az interpellációra, hangsúlyozta hogy a magyar orvosképzés világszerte elismert és magas színvonalon áll.

— Tagadhatatlan, hogy a fiatal orvos- sok számai szomorú szociális helyzet- ben dolgoznak a klinikákon. Éppen ezért az utóbbi időben a tehetséges ta- nálógédeknek már díjazást adtak, az idej költségvetésben pedig a kultusz- miniszter megkísérelte a kérdés meg- oldását. Az egész országban egyszerre

nem lehet paradicsomi álmokat terem- teni ezen a téren. Száz gyakornok szá- mára normális gyakornoki illet- ményt nyújtanak, évi 1540 pengő

A lengyel menekültek elhelyezése

Bartha Károly honvédelmi miniszter a lengyelkatonák elszállásolási ügyében mondott interpellációra válaszolt. Az utóbbi hetekben nagyobb számban és Katonai és Polgári menekült jött át a határon rendszertelenül. Sem a hely, sem az idő tekintetében nem lehetett semmiféle egységet tapasztalni.

Körülbelül 38.000 ember, köztük 5000 tiszt jött Magyarországra — mon- dotta. — Ezeket Kárpátjáról sikerült más helyekre vinni. Elszállásolásuk nem volt egyszerű. Összeszertünk min- den rendelkezésre álló épületet és lak- tanyát, gyárépületet, majorokat és ezeknek az embereknek félég-meddig megfelelő elhelyezést biztosítana.

Műkedvelői előadásokat rendezőknél nélkülözhetetlen a most megjelent

Sziebert: A műkedvelői színját- szás kézikönyve.

Ára 2-50 P.

Tanácsal, utabizálással látja el a lája el a kezdő s ervezőket és szerep- löké, de has nos utasításokat ad a gyakorló t és régi műkedvelőknek is. Kapható a

„Méliusz“

könyvkereskedésben, Debreceen, Ferenc József út 26.

— A tisztok elhelyezése úgy történt, hogy saját tisztikarunk üdülőhelyisé- geit bocsátottuk rendelkezésére. Ter- mészetesen a legénység elhelyezése nem volt ideális, de lassanként ez is rendeződik.

— Be kell jelentenem, — mondotta a miniszter — hogy a kormány azo- nal intézkedett abban az irányban hogy ezeknek a lengyel menekülteknek mind a katonákna, mind a polgári szemé- lyenek megadja a lehetőséget hazájuk- ba való visszatérésre.

— Ebben az irányban lépéseket tet- tünk, de sajnos erre vonatkozólag még nem kapunk választ. Remélem, hogy ez a kérdés is elintéződik. Csak azok maradnak itt, akik vagy nem tudnak, vagy nem aarnak visszatérni hazájuk- ba.

A miniszter ezután közölte, hogy a menekülteket hatvan helyen, különböző csoportokban helyezték el. Ezek nem katonai osztagok, hanem menekült ka- tonák voltak, akik sokszor a katonai fegyvelmről alacsonyrendű fogalommal rendelkeztek. Először rendbe kellett szedni őket és sokszor előfordult, hogy

még saját tisztjeik sem mertek közé- jük menni.

— Az őrzés kérdése is igen nehéz. — Nem vagyok hajlandó arra hogy a ma- gyar honvédséget tisztán ezeknek az embereknek az őrzésére állítsam be. — Honvédségünknek sokkal fontosabb és magasabb feladatai vannak.

— Az őrzés olyan, amelyet viszo- nyaink megengednek. Nem tudjuk ga- rantálni azt, hogy ezekből a táborokból amelyeknek drótkerítéssel való körül- vétele most folyik, senki se tudjon el- távozni. Ha előfordulnak meg nem en- gedett dolgok, azonnal intézkedünk, hogy ezek ne ismétlődjenek meg.

Ezzel az ülés befejeződött.

NE MULASSZA EL

megtekinteni

Kontsek Kornél divatházát,

megnagyobbított divatházát, hol a legszebb bel- és külföldi

divatos gyapju női kabátkelmék, férfi felöltő és ruhaszövetek, selymek

óriási választékban állanak nb. rendelkezésére.

Lezuhant egy olasz utasszállító repülőgép

Malaga, október 18. (Havas.) Az Ala Littoria olasz légiforgalmi társaságnak Sevilla és Melilla között szolgálatot teljesítő hárommotoros repülőgépe Ma- laga mellett, Olla falu közelében le- zuhant. A repülőgép lezuhanás előtt

rádióon vészjeleket adott. A szerenesét- lenség alkalmával a pilóta és a rádiós- tiszt, valamint tizenkét utas szörnyet- halt. A repülőgép összesen tizenhét utast szállított. (M.T.I.)

A kereskedelmi tárca költségvetésének tárgyalása

Budapest, okt. 18. A Ház egyesített bizottsága szerdán befejezte a keres- kedelmi és közlekedésügyi tárca költ- ségvetésének tárgyalását.

Kunder Antal miniszter az egyes kép- viselőknél adott válaszaiban részlete- sen nyilatkozott tárcájának program- járól. Hangsúlyozta hogy minden téren elsősorban a szociális szempontok ér- vényesítését tartja szem előtt. A mester- munkások családi pótlékáról szóló rendelet tárgyalás alatt van és reméli,

hogy a közeljövőben kiadhatja. Az ál- lami munkastátuszban fokozatosan juttatja érvényre azt a szempontot, hogy műszaki ügyeket műszaki képesít- tett tisztviselők lássanak el. A belföldi kereskedelem áru- és hitelleltetésével kapcsolatban kijelentette a miniszter, hogy erőlyesen lép fel minden olyan törekvéssel szemben, amely az ellátás eddigi feltételeinek megváltoztatására irányul.

Dohnányi-siker Londonban

London, október 17. A háborús Anglia zenei idényét a londoni szim- fonikus zenekar nagy hangversenye nyitotta meg, amelynek műsora Doh- nányi Ernő fisz-moll suitejével kezdő- dött. A közönség nagy lelkesedéssel fogadta a kiváló magyar zeneszerző művét, amelyet Sir Henry Wood, a leg- híresebb angol karnagy vezényelt. A zenekritika egyhangú elismeréssel adó- zik Dohnányi finom ötletességének, s csillogó színgazdag hangszerelésének s magyaros temperamentumának.

— Hirdetmény. Az 1929:XXX. t.-c. 23. §-ának 4. pontja alapján közhírré teszem, hogy Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága a folyó évi október hó 20-án, pénteken délelőtt 9 órakor a városháza közgyűlési termé- ben rendes közgyűlést tart, amelynek tárgysorozata a városháza hirdetőtá- bláján ki van függesztve. Dr. Kőlcsey Sándor sk. polgármester.

Hungária filmszínház.

Kedves, vidám és szórakoztató a

Karosszék

NÉZZE MEG MEG MA!
Előadások: d. u. 5, 7, 9-kor!
VILÁGHIRADÓK!

Dr Vásáry István beszéde a földbirtokjavaslat vitájában

Dr Vásáry István debreceni országgyűlési képviselő figyelemreméltó beszédét mondott a földbirtokjavaslat vitájában. A beszéd fontosabb részeit az alábbiakban közöljük:

— Előre kell bocsátanom azt, hogy eddigi magatartásommal szemben, amelynek során a t. kormány javaslatát talán egy kivétellel mindig elfogadtam ellenzéki mivoltom ellenére, ezt a javaslatot nem vagyok abban a helyzetben, hogy elfogadjam. Így, amint védekezni kellett annakidején azokkal szemben, akik érthetetlennek tartották, hogy elfogadtam a múltban a javaslatokat, most védenem kell Szent-Iványt igen t. képviselőtársammal szemben, aki felszólalásában arra alludált, hogy nem érti, miért nem fogadja el az ellenzék ezt a javaslatot általánosságban, a részletes tárgyalás alapjául. — Felszólalásomban leszek bátor megindokolni azt, hogy miért nem tudom ezt a javaslatot elfogadni:

— A mélyen t. földművelésügyi miniszter úr javaslatának általános indoklásában van egy mondat, amelyben én összeszűrtem látom azt, hogy tulajdonképpen mit kellene ennek a javaslatnak elérnie. Ugy szól ez a mondat, — hogy „Föld kell a gazdasági terjeszkedésében akadályozott, a joggal megkövetelhető termelési szempontoknak is megfelelő mezőgazdasági népességnek, munkaadóknak kell a mezőgazdasági bémunkavállalóknak és nyugalom a mezőgazdasági termelőknek”.

— Ezeket a célokat én is valom s ha azt látom, hogy ez a javaslat ezeket a célokat maradéktalanul szolgálja, vagy talán nem maradéktalanul, de nagyobb mértékben a célhoz vezet bennünket, el is fogadnám ezt a javaslatot. Meggyőződésem azonban, hogy ezeket a célokat ez a javaslat nem tudja megvalósítani. Nem szeretném azt mondani hogy talán nem is mindenkor és minden vonatkozásban akarja. Kétségtelen, hogy ennek a földkérdésnek a rendezésénél igen súlyos érdekek ütköznek egymással össze. Az egyik oldalon áll a földtulajdonosoknak mindenestre tiszteletreméltó, nem kifogásolható érdeke, megőrtük áll azonban az ő történelmi tradíciójuk is, a másik oldalon szemben áll velük a nemzetnek különösen a mai körülmények között mérlegelendő érdeke, de ott áll azoknak a tradíciójuk is, akik a földbirtok tulajdonosa nélkül, föld nélkül teljesítették itt századokon keresztül fontos feladatokat ennek a nemzetnek az érdekében.

— Elismerem minden érdemet a múltba, nem vonván kétségbe az elhatározottságot a jövőre sem, mégis azt kell mondanom, hogy a nemzet jövője nem abban az irányban kíván intézkedést, hogy a múltak szükségtelen mértékben túl honoráltassanak, a nemzet jövője azt mutatja, hogy azokhoz kell a földet nagyobb mértékben juttatni és azokat kell a földhöz jobban hozzákötni, akik eddig föld nélkül teljesítették rendeltetésüket a nemzet életében. Teljesen koncilians módon állapítom meg azt, hogy ennek a felfogásnak a jelei a mélyen t. földtulajdonosok részéről is megállapíthatók voltak az elhangzott felszólalásokból.

— Megállapítottam az is teljes tárgyilagossággal, hogy ennek a felfogásnak, mint célnak a kitűzése megállapítható azok részéről is, akik itt, mint földtulajdonosok, mint nagymértékben érdekelték szólnak hozzá ahhoz a kérdéshez. Igaz, hogy amikor arról szóltak, nem mulasztották el megemlíteni azt sem, hogy ezzel a kérdéssel már nagyon sokan igyekeztek maguknak népszerűséget szerezni. Azok közé a kevesek közé tartozom — és erre büszke vagyok — aki elmondhatom, hogy érdekeltiséget magamra soha meg nem tudtam, nem tudok és nem fogok megállapíthatni abban a vonatkozásban, hogy én bárkinek is valaha földet ígértem volna, vagy én valaha is földet osztogattam volna akármiféle népszerűség, vagy másféle kedvező megítélés szerzése okából. Nem is volt szükségem sem rá, még ennek a mostani képviselő választásán a során sem.

— En tehát teljesen elfogulatlansággal szólok a kérdéshez, mert tölem földet sem vesznek el, de nekem nem is adnak földet és éppen azért, mert teljes elfogulatlansággal szólok a kérdéshez, teljes őszinteséggel és nyíltsággal is fogok róla beszélni.

— Kétségtelenül aggodalmat kell,

hogy keltsen az emberben ha látja, — hogy ez a törvényjavaslat tele van a lehetőségek egész tömegével. Ha ezeket a lehetőségeket mindenki úgy mérlegelné és használná fel intézkedései során, olyan meleg érzéssel, mint Hunyady Ferenc mélyen t. képviselőtársam, aki itt szólt, vagy a földművelésügyi miniszter úrnál sem vonom kétségbe ezt, akkor rendben lenne minden, nyugodtabb időkben. De a mai rohanó időkben egyáltalán nem tartom helyes dolognak lehetőségekkel intézkedni. Ma a leghatározottabb hírtelen elhatározásokat és világos cselekedeteket igénylő időkben élünk.

— Nagyon meglepett engem az is, hogy ennek a javaslatnak előterjesztése során bizony meglehetősen nagy hiányokat és hézagokat kell megállapítanunk, főként az indoklásához szükséges anyag mennyiségét és természetét illetően. A mélyen t. földművelésügyi kormány indoklása szerint itt 3.731.000 katasztrális hold területről van szó, melyből 300—1500 holdig terjedő birtok 1.360.000 hold, 1500 holdon felül 2.371.000 hold. Ha nézzük a statisztikai adatokat akkor meg kell állapítanom, hogy a 300 holdon felüli szántóföld területe 2.716.000 hold, a rét területe 354.000 hold, együtt tehát 3.070.000 hold. Nem tudom, miért nincsenek pontos és világos adatok az indoklásban, hogy ebben a 3.731.000 holdban, melyet a javaslat érinteni kíván a szántók és réten kívül más művelési ág alá tartozó terület, mondjuk legelő is van-e. Ha legelő is van és a Statisztikai Hivatal adatai szerint 1.100.000 hold legelőt az előbbiekhöz hozzászámítom, akkor nem 3.731.000 holdról, hanem 4.170.000 hold területéről van szó. Ha még azt is koncondálom, hogy ezek az 1935 év végi adatok tehát a telepítési törvény adatai nincsenek ebben benne és levonom azt a 80.000 holdat, akkor még mindig 352.000 hold terület az, melyről nem tudom, hogyan áll, megvan-e, vagy nincs meg. A javaslat szerint nincs a Statisztikai Hivatal szerint megvan.

— Ez az eltérés megállapítható a 10.000 holdon felüli ingatlanokra vonatkozóan. Amikor ilyen eltérés van, akkor nem egészen alapunkon bizonyos aggodalom hangzatosítása. De hiányzik a javaslat indoklásából egy másik nagyon fontos dolog is. Hiányzik az ennek az egész törvényjavaslatnak végrehajtásához szükséges pénzügyi művelet részletes előterjesztése. Ennek a törvényjavaslatnak indoklása jóformán semmi pozitívumot nem nyújt arról, hogy a törvényjavaslat végrehajtásának mi a pénzügyi konstrukciója. Nem tudjuk, nincs ki-mutatva, hogy a tervezet szerint mi fogja a földtulajdonost, mi fogja a juttatottat s mi fogja az államháztartást terhelni. Ezt pontosan, precízen ki kellene volna mutatni. Az bizonyos hogy a juttatottakat erejükön felül megterhelni nem lehet, mert akkor ezzel a javaslattal egyáltalán nem érünk célt.

— Az is bizonyos, hogy az államháztartás nem alkalmas arra, hogy ennek a nagy pénzügyi műveletnek a terhet viselje. Erre gondolt is a javaslat, amikor felhatalmazást adott hitelművelet igénybevételére. Ez az, amit én megint aggodalommal fogadok, — mert ez a hitelművelet azt fogja jelenteni, hogy a teher szaporodni fog, a hitelműveleteket lebonyolító személyeknek, vagy intézményeknek a haszna által mivel altruista alapon még az úgynevezett altruista szövetkezetek sem dolgoznak, amint a működésükből látjuk. Mit jelent ez? Azt jelenti, hogy ez a hitelművelet meg fogja drágítani, vagy az államnak, vagy a földhözjuttatottaknak a kárára az egész műveletnek a végrehajtását. Ezért sokkal helyesebb lett volna az állami kötvényekkel való pénzügyi rendezése a dolognak. Utalok arra, hogy a kötvényekkel való rendezés nem tenné lehetővé az iparba, vagy kereskedelembe vitelét ezeknek a tőkéknek, amittől a kormánynak a javaslata fél, azt mondván, hogy ez csak akkor sikerülhet, ha készpénzzel történik a fizetés. Semmilyen akadályja sincs annak hogy ezek a kötvények lombardirozás útján használtassanak fel pénzszerzésre, — amely pénz az iparba és a kereskedelembe vitetik át. Igaz, hogy ez a lombardirozás bizonyos teherrel jár, a lombardkamatok fizetésével, amelyek min-

denesetre magasabbak lennének, mint a kötvény kamatai. De ugyis csak akkor viszik az iparba és a kereskedelembe ezt a tőkét, ha nagyobb hasznot remélnek és kapnak, akkor a lombardirozással előálló tehertöbbletet is viselje az, aki a nagyobb hasznot élvezi. Meg kell állapítanom, hogy eddig nem mutatkozott valami nagy hajlandóság arra, hogy akik az iparban és kereskedelemben nem voltak érdekelve, a tőkét odavigyék és a kockázatot is viseljék. Eddig csak pozíciót vittek az ipar és kereskedelem terére a tőke helyett s ott mint új személyek, mint új honfoglalók igyekeztek maguknak helyet biztosítani.

— Azt mondja a javaslat indoklása hogy gazdasági adottságok szerint történt a földbirtok megosztása Európának csaknem minden országában. Én elhiszem, és valom is azt, hogy a gazdasági viszonyoknak jelentős befolyásuk volt a földbirtokviszonyok alakulására. Meg kell azonban mindenkinek tisztán vallania, hogy éppen Magyarországon sokkal nagyobb befolyással bír a politikai hatalom súlya és ma is ez látszik kezdeményezni igen nagy szerepet. Sok minden jelenséget, miket ezzel a javaslattal kapcsolatban meg lehet állapítani s amiknek itt bőven hangot adtak egyedül abból lehet megmagyarázni, hogy itt van a kérdés súlypontja: a politikai a hatalmi kérdés. Ezért van az, hogy bizonyos dolgokat a múltba vonatkozólag minden kritika nélkül csak ócsárolni, kifogásolni tudunk a jelenben és a jövőt illetőleg pedig azt a fontos kérdést, amely itt szerepet játszik leplezni akarjuk és dicsérjük azt, amit csinálандók vagyunk, hogy elhagyjuk azt, hogy valóban a múltban csak hiba volt, a jelenben és a jövőt illetőleg pedig minden a legelőkeltebben történik. Ezzel lehet megmagyarázni azt is, hogy a földművelésügyi miniszter úr javaslatában azt mondja az 1920—24-es földbirtok-reformról, hogy le nem becsülhető eredmény voltak. Igaz ugyan, hogy megint bizonyos eltéréseket kell megállapítanom azok között az adatok között, amelyekben ezeket a le nem becsült eredményeket számszerűleg is megjelöl. Mert ha nézzük a Központi Statisztikai Hivatal adatait, azt látjuk, hogy sokkal több egyént juttatott földhöz az elmúlt két törvény, mint amennyit ez a javaslat megemlít. Ezért van az is, hogy ezzel a javaslattal szemben a kormányt mélyen t. első vezérőrnagy, Vay báró azt mondta, hogy ha némely szociális eredményt lehet is megállapítani a múltban, egészben véve azonban teljesen sikertelennek tekinti az 1920—24-es törvény rendelkezéseit. De ezzel szemben nagyon megdicséri az 1936-os telepítési törvény eredményeit, holott az csak 88. ezer holdat juttatott, míg az előbbi 1.000.000 holdon felül. Abból, hogy itt politikai hatalmi kérdés van, lehet megmagyarázni azt az ellentétet is, amely több felszólaló s a kormányt első vezérőrnagy felszólalása között fennállott. Ő még azt mondta, hogy a javaslat a korunkat megelőző társadalomszemlélet a régi latifundumok feudális megkötöttségét megszünteti. A felszólalók már rövidebben és közkeletűbben fejezték fel ki a korunkat megelőző társadalomszemléletet, ők már liberalizmust mondtak és azt mondták ennek a liberalizmusnak voltak bűnei és ezért kell most ezzel a kérdéssel foglalkozni. Méltóztattak látni az egyik szónok azt mondja, hogy a korunkat megelőző társadalomszemlélet megszünteti a feudális megkötöttséget, másik oldalon pedig azt látjuk, hogy szeritünk ennek a liberalizmusnak azt a bűnét kell pótolni, amit nem hajtott végre és most nekünk kell a feudális megkötöttséget megszüntetni. Ez is egy ékes példa arra, hogy ilyen fontos kérdéseket nem lehet egyszerűen csak ilyen hangzatos kifejezésekkel elintézni.

— Azt mondja a kormányt mélyen t. vezérőrnagy erről a javaslattól hogy radikális megoldást hoz. Én nem vagyok radikális, kijelentem, valom a régi görög bölcs mondását, hogy a radikális a megállapított idők fényűzése. Ilyen időkben nem élünk, hogy ilyen fényűzéssel élhesünk, de valom azt is, hogy minden forradalom a felhalmozódott hibák gyorsabb bekövetkezésébe kirobbanása és következménye. Nem vagyok hajlandó hibákat sem elkövetni, hogy ezzel itt bizonytalanságok magvát hintsem el.

— Ez a radikális javaslat 1.500.000

holdat kíván a földreform céljaira kihalítani. A valóságban azonban ez nincs így. Hiszen maga a javaslat is megmondja, hogy 312.000 holdat úrbéres és közbirtokossági területből is kell venni, tehát 1.200.00 hold van csak. Ez az 1.200.000 hold is csak lehetőség és bizonytalanság azonban és hogy milyen lehetőség, azt igen röviden akarom itt elmondani. Ha a javaslat értelmében katasztrális holdanként 100 pengő fizetetik a szokásos munkabérek címén az állandóan alkalmazott munkások részére, akkor már mentesítés történik. Eredetileg az a mentesítés ugyan 50—60—70 százalék volt s most a kormánytársulást leszállította a százalékot, de míg az eredetileg az egész birtok minden holdjára kiterjedt, most csak a mezőgazdasági művelésre kívánja ezt leszállítani. Itt tehát egy látszólag nagyon kedvező intézkedésről van szó s valóságban azonban tulajdon képen súlyosbítást jelent.

— Nagyon érdekes az a kérdés is, hogyan áll a népszaporodás problémája. Utalok arra, hogy Debrecen 82.000 kat. hold szántóterületre 127.000 embert tart el s ebben az arányban az ország szántóterülete 15 millió ember eltartására volna képes. Már említettem egyik felszólalásomban Balmazújváros és Hajdúböszörmény egymással szomszédos községek példáját melyek közül az egyikben nincs nagybirtok a másikban pedig a területnek több mint 80 százaléka nagybirtok. Mit látunk itt, gazdasági élet, kulturális élet, kereskedelem, ipar tekintetében és mit látunk a a népesség szaporodása tekintetében?

— Azt is mondják, hogy a nagybirtok jobban termel, mint a kisbirtok. A Központi Statisztikai Hivatal adatai azt mutatják, hogy a kisbirtok sokkal jobban termel. En nagybirtoki, nagyüzemi kezelésnek nem vagyok ellenzéki, sőt szükségesnek tartom, de nem tartom szükségesnek s megengedhetőnek az 5—7—8—10—19—20.000 holdakat, mert ez a javaslat — ha méltóztatnak látni — azt jelenti, hogy 10.000 holdból 5000 hold, 20, ezer holdból 7000 hold, 40 ezer holdból 11.000 hold, 60 ezer holdból 15 ezer hold és 80 ezer holdból 12 ezer hold marad vissza még akkor is, ha a földtulajdonos a mentesítések tekintetében semmiféle kedvezményt nem vesz igénybe. Így aztán 46 olyan birtok fog megmaradni melynek területe ötezer holdon felül és mert 94 olyan birtok fog megmaradni, amelynek területe 2000 holdon felül van, ezért kénytelen a javaslat hozzányúlni az 1500 holdtól egészen 400 holdig terjedő közbirtokokhoz is és onnan venni el 338.000 holdat, hogy ezeket az 5—7—9—11 és 19.000 holdakat a jövőben lehetővé tegye.

— Ha nem hagynák meg a 3 ezer holdnál nagyobb birtokot, a 46 földbirtokos legnagyobb részének még akkor is sokkal nagyobb területe maradna, mert megmaradnának az erdősegek — több mint 1 millió katasztrális holdon. Így nem 1.194.000 hold marad meg a nagybirtokokon, hanem csak 804.000 hold és ilyen módon nem kell ahhoz az 1.360.000 hold területhez hozzányúlni, amely a közbirtokok területe és amelyből 338.000 holdat meghaladó területet akar a javaslat igénybevenni, hogy ki tudja hozni az 1.000.005 hold respektíve 1.200.000 holdat. Akkor a nagyüzemi kezelés előnyei is biztosítva vannak a termelés számára, mert 801 ezer holdon, amely 143 nagybirtok 2—3000 katasztrális holdas területéből adódik, lehet nagyüzemi termelést folytatni és az 1500—4000 holdas területen is lehet nagyüzemi termelést folytatni és 136.000 holdon nem kell bizonytalanságot teremteni és nem kell a termelést megzavarni, mint ahogy a javaslat megzavarja amint mondtam tisztán csak azért, mert még mindig hiányzik az erős akarás ahhoz, hogy a latifundumok rendszerétől szabaduljunk.

— Utalok arra, amire már utaltam. Elismerem minden társadalmi osztály érdemait a nemzet történetében, elismerem a birtokos osztályét is, de nem tudom elképzelni azt, hogy a birtokos osztály ne lássa be, hogyha százszázalékosan betöltötték rendeltetésüket a nemzet életében földbirtok nélkül, akkor ők a jövőben ne tudnák a fölük méltán elvárható nemzeti szolgálat teljesítését ellátni csak akkor, ha három-ezer holdon felüli birtokok maradnak,

Révész püspök a makói egyháznak a debreceni példa követését ajánlotta

Dr. Révész Imre püspök Uray Sándor egyházkerületi főjegyző, dr. Papp Ferenc középiskolai felügyelő és dr. Elek kollégiumi tanácsjegyző társaságában Makón egyházi vizsgálatot tartott. Az a cél vezette a szemlélet, hogyan lehetne segíteni az ottani egyház nehéz helyzetén.

Az egyes szellemi irányokban kifejtett munkát kielégítőnek találták. Papp Ferenc középiskolai felügyelő szerint az ottani kollégiumi iskola feletti is a debreceni Kollégium szelleme lebeg. Uray Sándor a makói leányegyház ügyeit vette beható vizsgálat alá.

A presbitériumban tartott gyűlésen dr. Révész Imre püspök tartott szép

beszédet, amelyben rámutatott a segítség útjaira és módjaira. Buzdította a presbitereket és megvilágította előttük kötelességeiket. Az egyháztagnak pedig azt ajánlotta figyelmükbe, hogy akiknek az Isten adott, abból adjanak az egyháznak is és az adót adománynak tekintsék. Felhívta a presbitérium figyelmét arra az előnyre, amelyet az egyházzsere oszlás jelent és ajánlotta, hogy ezen a téren kövessék a debreceni példát és osszák két részre a makói református egyházat.

A püspök és kíséretének vizsgálata és szemléje bizonyára javulást hoz a makói ref. egyház gazdasági életében is.

46 ezer pengős építkezést hajt végre a református egyház A ref. gimnázium új tornaterme

A kollégium intézőtanácsa tegnapi délelőtti ülést tartott, melynek egyetlen tárgya a református gimnázium új tornatermének építési ügye volt.

Az egyházkerületi közgyűlés kimondta, hogy új tornatermet építet és erre a célra 35.000 pengőt szavazott meg. A kiírási művelet és az ajánlatok beérkezése után állapították meg, hogy az építkezés 46.000 pengőbe fog kerülni. Mivel ilyenösszegű építkezésre felhatalmazás nem volt, ezért a kollégiumi intézőtanács foglalkozott a kérdéssel és arra az álláspontra helyez-

kedt, hogy felkéri az egyházkerületi elnökséget, vállalja ennek az építési munkának minél gyorsabban való kivételre adását.

Az intézőtanács küldöttségileg kereste fel dr. Révész Imre püspököt és átadta a kérelmet. A püspök megbeszéli az ügyet báró Vay László főgondnokkal és együttesen döntenek.

Agimnázium új tornatermét, a régi folytatásaként, ugyanabban a stílusban építik fel, úgy hogy az épület egysége semmiféle törést így nem szenved.

Lopott, hogy anyja sírjára virágot vihessen Mindenszentek napjára

Elfogták a debreceni piarista rendház fiatalokorú fosztogatóját Budapesten

A debreceni piarista rendházban egy fiatalokorú egyén a közelmúltban több lopást követett el a tanárok terhére. Magához vette többek között egyik tanárnak értékes aranyóráját láncsal. Másik tanártól ötven pengő készpénzt lopott, ezenkívül revolvért és értékes könyveket zsákmányolt. A fiatalokorú tolvaj a lopott tárgyakkal Budapestre szökött.

A károsult tanárok feljelentésére Szabó Gyula rendőrtanácsos rádiogrammon értesítette az ország nyomozóit a fiatalokorú szökéséről és a pontos személyleírás alapján el is fogták a tettest a fővárosban.

A budapesti rendőrség értesítést küldött a debreceni kapitánysághoz a fiatalokorú tolvaj kézrekerítéséről. A bűnügyi osztály részéről Jánossy Mihály detektív ment a tettesért és egyben Budapesten megindította a nyomozást a lopott s valószínűleg azóta értékesített tárgyaknak, mint bűnjelnek lefoglalására. A budapesti nyomozás befejezése után Debrecenbe hozta Jánossy Mihály a fiatalokorú tolvajt és a debreceni törvényszék fiatalokorú bírósága előtt fog számot adni tettéért.

A fiatalokorú kihallgatása során érdekes dolgok derültek ki. Elmondotta a 16 éves gyerek, hogy két esztendőig Vácott volt javítóházban. Ezalatt az idő alatt meghalt az édesanyja. Pár hónappal ezelőtt felesztendőre feltételeken szabadlábra helyezték és a nemesszívű debreceni piarista tanárok adtak számára megélhetést nyújtó foglalkozást. Ment is minden rendben egészen az utóbbi hetekig. Ekkor, hogy közeledett a Mindenszentek napja — mondotta a sáppadt, vézna kis tolvaj könnyek között, egyre jobban elfogta a vágy halott édesanyja után... Eszébe jutott, hogy az ott fekszik a rákoskereszturi temetőben és ő még a sírját sem látta... az utolsó perceiben sem volt mellette. Ekkor elhatározta, hogy valahogyan pénzt szerez és elmegy, koszorút tesz anyja sírjára,

Sajnos, a megdöntött gyerekek bünnös úton tett szert pénzre. Az 50 pengőből Budapestre utazott, ott eladta az órákat és revolvért, a könyveket is. Aztán első dolga volt, hogy egyik fővárosi virágüzletben koszorút és virágokat rendelt Mindenszentek napjára az édesanyja sírjára... Aztán jelentkezett egyik jótékonyági intézetnél, ahol felfogadták szolgálatba. Itt ismeretek rá a budapesti rendőrség emberei a debreceni rendőrség bűnügyi osztályától rádiogrammon kapott személyleírás alapján és elfogták.

Jánossy Mihály detektív kétnapi bravurosi fővárosi nyomozás után megkerítette a bűnjelket képező aranyórát, revolvért és könyveket is, melyeket a fiatalokorú tettes dr. Klimes Péter és dr. Wittmann Andor piarista tanároktól lopott el. Némelyiket már hatodik kézbe kerültette vissza Jánossy detektív, mert a fiatalokorú tolvaj nem üzletben, hanem a Teleki téren értékesítette azokat és azt sem tudta megmondani, hogy kinek adta el.

Vasárnap alakul meg az egyetemi egyházzsere

A Péterfia uecai egyházzsere kezében vasárnap délelőtti 11 órakor az istentisztelet után a Nagytemplomban tartják meg az egyetemi egyházzsere körzet ösgyűlését.

Az ösgyűlésre meghívókat is bocsátottak ki, melyeket dr. Révész Imre püspök, dr. Farkas Pál és dr. Bodonhelyi József lelképásztorok és dr. Balogh Gyula gondnok írtak alá.

A női betegségek gyógykezelésében a természetes Ferenc József keserűvíz gyakran alkalmaztatik, mert reggel éhgyomorra egy pohárral könnyen bevehető, rendkívül enyhe hashajtó hatása pedig gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik. Kérdezze meg orvosát!

Uj szövetüzlet

Hangya udvarban, Piac u. 40. szám.

Nagy választék!

Olcso árak!

Bánhid József

Ujabb gyermek-dráma

10 éves iskolásiu holttestét vetette ki a Duna

Rejtélyes gyermektragédia ügyében nyomoz a budapesti főkapitányság. A Margitszigeten a Palatinus-strandfürdőnél a Duna felvetett egy gyermek-holttestet. Kifogták és azonnal értesítették a rendőrséget. Csakhamar megállapították, hogy a Duna vize valahonnan felülről egy 10—12 év körüli iskolásiu holttestét vetette ki.

A szerencsétlen gyermek mintegy 140 cm. magas lehetett, kékszemű és barnahajú. A rendőrorvos megállapítása szerint már napok óta lehetett holtan a vízben akkor, amikor kifogták. Az iskolásiuának látszó gyermekes sötétkék szveter, az alatt kék-fehér csíkos ing, Barna fűzőcipő volt rajta. Átkutatták a kis halott zsebeit, de ab-

ban semmiféle írást nem találtak arról, hogy kicsoda. Még a ruháiból sem lehet következtetni, mert a kis halott gyermek ruháiban a szokásos feljegyzések sem voltak.

A rendőrség elsősorban azt igyekezett megállapítani, hogy az elmúlt napokban bejelentették-e Budapesten 10—12 év körüli úriasan öltözött diákgyermek eltűnését. Ilyen hasonló gyermekeltűnés az utóbbi időben nem fordult elő. Ezért nem tartják kizártnak, hogy a kifogott kis diákgyermek talán nem is Budapesten került a vízbe, hanem vagy Pest környékéről vagy a Duna valamelyik szomszédos felsőbb községéből vagy városából hozta le a víz egészen a Margit-szigetig.

Akik ezerszer lépték át a határt

Ítélet kétmillióvalutasibólási ügyben

A devizazárlat elrendelése után, főként a határszéleken, különböző csempészárságok alakultak, amelyek futárokkal bonyolították le a valutasibólásokat.

A Sátoraljaújhelyen működő egyik ilyen csempészárságnak Deutsch Lipót és testvére, Deutsch Jenő végezték a futárszolgálatot. Amikor elfogták őket, elkobzott útleveleikből megállapították, hogy néhány év leforgása alatt ezerszer lépték át a határt s minden alkalommal nagyösszegű pengőt és igen sok külföldi valutát csempészték Csehszlovákiába és Lengyelországba. Kiderült, hogy Deutsch Lipót

tizenöt hónap leforgása alatt 1.560.000 pengő értékű magyar és külföldi fizetési eszközt sítolt ki, míg testvéreccse egy esztendő alatt negyedmillió pengő értéket csempésztett külföldre.

A büntetőtörvényszék, mint uszora-bíróság vonta felelősségre őket és Deutsch Lipótot háromévi fegyházra, Deutsch Jenőt pedig kétévi s háromhónapi fegyházra ítélte el.

A bejelentett semmisségi panaszokkal tegnapi foglalkozott a kir. Kúria és a semmisségi panaszok elutasításával az uszora-bíróság ítéletét jogerőre emelte.

Vádelejtéssel végződött a 100.000 pengővel kihúzott sorsjegy miatt indított bűnper

Ádám Mihály és Csaba István csongrádi egyetemi hallgatók az elmúlt évben közösen vették meg a 73261-es számú osztályosorsjegyet. A húzás előtt Ádám — mivel másirányú elfoglaltságai voltak, — megkérte barátait, figyeljék, nem húzzák-e ki közös sorsjegyét? Nemsokkal a húzás után Ádám levelet kapott; a levélben Csaba azt írta, hogy sajnos, közös sorsjegyüket nem, de az ő sorsjegyét 100.000 pengővel kihúzták. Csaba az egyegyedős sorsjegyen nyert 20.000 pengőt az egyik csongrádi bankba utaltatta be, ezt a pénzt azonban Ádám azzal az indokollással, hogy a nyerő sorsjegy volt a közös, záróltatta, majd barátja ellen csalásért és sikkasztásért bűnvádi főljelentést tett.

A bűnvádi vizsgálat során a törvényszéki egyesbíró előtt megtartott főtárgyaláson a súlyos váddal terhelt egyetemi hallgató tagadta, hogy a nyerő sorsjegy lett volna a közös. A kihallgatott tanuk eskü alatt vallották: a nyerő sorsjegy volt a közös. A tanuvallomások elhangzása után az egyesbíró ítélethozatalra vonult vissza, de amikor visszatért, hogy az ítéletet kihirdesse, a vádlott beismerte, hogy a nyerő sorsjegy valóban közös volt. Azt hangoztatta: elnézte a jegyzetét, azért nem volt a sorsjegy számában biztos.

A beismerő vallomás után a vádat képviselő ügyész büncselekmény és kár hiányában elejtette a vádat és ezért a törvényszék a bűnperben megszüntető határozatot hozott.

Nem életveszélyes Nánay Béla állapota

A tegnapi napon megnyugtató sürgőnyt kapott felesége a raguzai kórháztól

Hírt adtunk már arról, hogy Nánay Béla debreceni ny. tanár Raguzában öngyilkosságot kísérelt meg. Zsülettel felvágta balkarján ereit, miáltal igen sok vért veszített és eszméletlen állapotban találtak rá a raguzai tengerparton. Felesége, akit azonnal értesítettek az esetről, tudakozó táviratot adott fel, melyre a válasz a tegnapi nap folyamán meg is érkezett. Ebben értesítették, hogy nincs ok aggodalomra, mert férjének állapota súlyos ugyan, de nem életveszélyes. Kihallgatása is rövid időn belül megtörténik, mely teljes fényt fog vetni arra, hogy a debreceni közönség által jól ismert tanár miért akart megválni az élettől. Az úri-

asszonyt az áttelt napok izgalmai anynyira megviselték, hogy kénytelen néhány napig az ágyat őrizni.

Roosevelt három világrészben letelepülést követel az európai menekülteknek

Roosevelt a politikai menekültek bizottságában rámutatott annak fontosságára, hogy segítsenek az európai ellenségeskedések kitorése folytán hatalmasra váltakozó s meglegessen oldani a háború következtében talán több milliót is elérő menekültek kérdését. Roosevelt kijelentette, hogy új települési lehetőségeket kell találni Amerika, Afrika és Ausztrália szabad területein a világbeke helyreállításáig, ami remélhetőleg hamarosan bekövetkezik.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
 Debrecen, József kir. herceg ucca 1. szám.
 Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás),
 éjjel 27-89, 11-33. Előfizetési árak havonta
 3.— pengő, negyedévenként 9.— pengő,
 félévre 18.— pengő, egész évre 36.— pengő.
 Egyes szám ára hétköznap 12 fillér, vasár-
 nap 24 fillér.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, okt.
 14—21-ig: „Kigyó” Piac ucca 31. sz.
 telefon: 30-95. — „Magyar korona”
 Kálvin-tér 15. telefon: 16-06 szám. —
 „Csillag”, Árpád-tér 1., telefon: 29-32
 „Sas”, Hatvan ucca 70., telefon:
 11-39. sz. — „Szentháromság” Ho-
 mokkert, Szabó Kálmán ucca 14. sz.,
 telefon: 17-90. szám.

MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

Emlékezzünk

— 1916. október 19. — Siposs József volt 5. II. honvéd lövészosztálybeli géppuskás szakaszvezető a Dorna Vatra környéki Rusului magaslat elfoglalásakor az elsők között érte el az orosz állásokat és géppuskája oldalozó tüzevel az ott levő oroszokat hamarosan gyors menekülésre kényszerítette. A lövészosztály ennek következtében nemcsak ezt a magaslatot, hanem még az előtte fekvő Vrf. Sarului hegyet is elfoglalta. Sipos szakaszvezetőt az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

— **Dr Révész Imre püspök egyházvizsgálatra Hódmezővásárhelyre utazik.** Pénteken délben dr Révész Imre püspök egyházi vizsgálat végett Hódmezővásárhelyre utazik. Elkísérik az útra Uray Sándor egyházkerületi főjegyző, dr Papp Ferenc középiskolai felügyelő és Futó András püspöki titkár. A vizsgálatok alkalmasint néhány napig eltartanak. A püspök és kísérete kedden érkezik vissza Debrecenbe.

— **Egyetemi ifjúsági istentiszteletek.** Minden vasárnap délelőtt a Kollégium oratóriumában egyetemi ifjúsági istentiszteletek tartanak. Az igehirdetések összefoglaló tárgya: „Kérdeznek az idők!” Az első ilyen egyetemi istentiszteleten dr. Farkas Pál prédikált.

— **Eszterházi József lelképásztor:** Te vagy a felelős! Okt. 29. Külön egyetemi istentisztelet nincs. Gyülekezeti úrvacsorasz. November 5. Dr. Nagy Barna sárospataki theol. t.: Függetlenségünk ára. Nov. 12. Dr. Bodonhelyi József lelképásztor: Ki segít? Nov. 19. Dr. Kállay Kálmán egyetemi tanár: Merre megyünk. Nov. 26. Dr. Vasady Béla hitud. kari dékán: Krisztus katonái. December 3. Dr. Makka Sándor egyetemi tanár: Ki a győzelem. December 10. Dr. Révész Imre püspök: Kire vársz.

— **Allásban való megerősítés.** A földművelésügyi miniszter a vízügyi műszaki szolgálatnál a mérnökök létszámába Székács László debreceni teiglenes minőségű s. mérnököt állásában véglegesen megerősítette.

— **Ezer pengő segélyt ad a város Debrecenben végzendő földtani kutatások céljára.** A debreceni egyetem ásványtani és földtani intézete ezer pengő segélyt kér a várostól földtani kutatások céljára. A kérést, bizonyosra vehető, hogy teljesíti a városi közgyűlés és ennek az összegnek segítségével kísérleti ásásoknak végeznek Debrecenben.

— **Beck volt lengyel külügyminiszter Brassóban tüdőbajban megbetegedett.** Moszcicki volt elnök Crajovába, Rydz Smigly a Magas Kárpátok egyik kis falujába költözött át. A volt lengyel kormány több tagja október eleje óta Herkulesfürdőn van.

39-es Ezred Történet kapható!

Fűzött példány 5.— Pengő

Takarékosság R. T. irodájában

Debrecen, Deák Ferenc ucca 6.

— **Garai tánciskolájában** (volt Öregtanya) október 20-án új táncanfolyam kezdődik.

— **Használt magyar bélyegeket** elcséreltem megfelelő külföldi bélyeggel. — Klein Pál tisztviselő, Budapest, VI. Dessewffy ucca 18—20. I. 4. Azonnal elintézés.

— **A holland királyi család maga is példát mutat arra, hogyan kell takarékoskodni a benzinnel.** Hollandi lapok írják, hogy a királyi család gyalog megy a királyi palotától messze eső székesegyházba. A városban nem lehet már látni a királyi gépkocsikat. A királyi család most ismét a régi hintókat használja. Gyakran lehet látni a királynőt és a trónörökös párt, amint kerékpáron közlekednek Hága környékén.

— **Még mindig lehet beiratkozni az Olasz Kultúrintézet ingyenes nyelvtanfolyamaira.** Beíratási díj kezdőknek 2 pengő, haladóknak négy pengő. Órák háromszor hetenként este 6—7 óráig.

— **November 5-én nyílik meg Kassán a honvéd repülőakadémia,** mely a Kormányzó nevét kapja ki-tüntetésül. Az ünnepélyes megnyitáson megjelenik Horthy kormányzó is.

— **A Debreceni Gyorsíró-társaság** kezdők és haladók számára gyorsíró-tanfolyamot szervez. Jelentkezés fiú kereskedelmi iskolában hétfőn csütörtökön hat órákor. A tanfolyamokat okleveles tanérek vezetik.

— **Korlátozták az autóforgalmat** Törökországban a benzinfogyasztás csökkentése érdekében. Megszüntetik a gépkocsik járatását minden olyan helységeben, ahol vasutak és más anyaggal üzemből tartható közlekedési eszközök állanak rendelkezésre.

— **Gádor István keramikus és Pekáry István festőművész** a Felvidék visszaszerzésének emlékére hatalmas kerámia falképet készítettek, mely a fővárosi Madách-téri új OTI bérpalota előcsarnokát fogja díszíteni.

— **Eszterházi József nem lehet külföldre telefonálni, táviratozni, rádiózni.** Laidonner tábornok, az észet véderő főparancsnok rendeletileg megtiltotta a külfölddel a távbeszélő és rádióforgalmat. Elrendelte a posta, táviró, távbeszélőforgalom ellenőrzését. Fényképezni és filmezni zárt helységeken kívül tilos.

— **Országszerte ellenőrzik a munkás szociális rendeletek végrehajtását.** Az utóbbi hónapokban megjelent szociális rendeletek végrehajtásának ellenőrzése országszerte megindult. Az ipari és kereskedelmi munkaadóknál helyszíni vizsgálatokat tartanak és így ellenőrzik az alkalmazottak munkafeltételeit. A maximális munkaidőt és a minimális munkabért be kell tartani, mert különben kihágási eljárást indítanak a munkaadók ellen. A munkaadóknak az alkalmazottak munkaidéjéről szabadságáról és fizetéséről állandó nyilvántartást kell vezetni, még akkor is, ha csak egyetlen kifutójuk van.

— **Ezer lengyel tiszt Franciaország felé hajózik.** Athyvi jelentés szerint a piraeusi kikötőbe több, mint ezer menekült lengyel tiszt érkezett, akik hajón akarnak Franciaországba utazni, hogy ott belépjenek a lengyel hadseregbe.

— **A Szeged melletti Algyőn épül az ország legnagyobb polgári repülőtere.** Ez lesz az ország legnagyobb polgári repülőtere. A Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap építeti fel a hangárt a gépeknek, míg Algyő 8000 pengővel járul a berendezés költségeihez.

A Déri muzeum négy műtárgyat kölcsön adja a város az Országos Protestáns Napok kiállítására

A Bethlen Gábor Szövetség, mint az Országos Protestáns Napok rendezőbizottsága kérelemmel fordult Debrecen városhoz, hogy az október hó végén rendezendő kiállításra adjon kölcsön protestáns jellegű és történelmi becsű műtárgyakat.

A kéréssel a városi közgyűlés foglalkozni és bizonyosra vehető, hogy a Déri muzeumból kért négy műtárgyat: három darab ezüst kelyhet és egy vánkoshajat, kölcsön adja a közgyűlés a protestáns kiállítás időtartamára.

— **Hosszú idő óta fekvő betegek** a régbévalt, tisztán természetes Ferenc József keserűvizet nagyon szívesen isszák és annak gyors, biztos és mindig kellemes hashajtó hatását általánosan dicsérik. Kérdezze meg orvosát!

— **Kútbaugrott, majd felakasztotta magát** egy Monor melletti tanya Turán Károly 40 éves szellér. A kútból kimentették s utána félórával akasztotta fel magát. Su-lyos állapotban szállították kórházba a makacs öngyilkosjelöltet. x **Urikonyhán főzni, sütni, kütinó** módszerrel hamar megtanulhat. Cím a kiadóban.

— **Szabályozzák a termelést Olaszországban.** A központi testületi bizottság ülésén, melyen a Dece elnököt, mondották ki ezt a határozatot és az ülésen megállapították a termelők szövetségének új szabályzatát.

x **Libaaprólék 70 fillér kilója,** libacomb 1.40 kilója, csapóuccal színházi átjárónál, libamáj 3 fillértől dekája.

— **Súlyos mérgezésben meghalt a Pajor szanatórium főorvosának felesége,** dr Pajor Ferencné. Pár nappal ezelőtt altató mérgezéssel, eszméletlenül szállították a szanatóriumba, hol a felszívódott mérgek következtében tegnap beállt a halál. A vizsgálat eddigi adatai szerint Pajor Ferencné véletlenül vett be álmatlanság ellen az altatóból nagyobb adagot.

— **A vonattal szétépette magát** Reichardt Ferenc sárbogárdi vendéglős. A nyomozás megállapítása szerint tettét életuntségéből követte el.

— **A Kálvin tea október 24-ről elmarad.** A Templomegyesület által rendezni szándékolta és október 24-ére kitűzött Kálvin tea erről a napról elmarad. A teadélután november 4-én tartják meg a Kollégium dísztermében. Az eladott jegyek érvényesek. A felkért házi-asszonyokat a Templomegyesület ezúton kéri, hogy ezt az eltolódást szíveskedjenek figyelembe venni.

— **Hölgytorna és gyermektorna.** Beíratkozás Kovács tanárnál, a piarista gimnáziumban.

— **Téli műfogszorral.** A moszkvai szarvasmarhakiállítás különös érdekessége volt egy rozsdamentes acélból készült műfogszorral ellátott tehén, amelynek évi tejhozama meghaladja a 8500 litert.

— **Hogy vizsgálhatjuk meg otthon talajunkat?** Ezt ismerteti a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl még a gyümölcspálínka főzés új rendjéről, a gyümölcsfák ültetéséről, a gyümölcs otthoni raktározásáról, az almaccet készítéséről.

Színház, Film, Szórakozás

CSOKONAI SZÍNHÁZ MŰSORA:

Október 19-én este: Utolsó tánc.
 Október 20-án, este: Utolsó tánc.
 Okt 21-én d. u.: Szerelm gyümölcse.
 Október 21-én, este: Csipetke.

Délutáni előadások 4 órákor, az esti előadások pedig 8 órákor kezdődnek.

*
 A **VIGSZÍNHÁZ** most mutatta be „Moto a kalózok szigetén” című izgalmasan érdekes, fordulatos, ötletes filmet nagy sikerrel.

*
KAROSSZÉK. Magyar filmvígjáték. nően sikerült, derűs, fordulatos vígjáték Bemutatta a Hungária mozgó. Kötő-Szelezky Zita, Szilassy és Rajnay kintűnő.

*
METEOR MOZI MŰSORA: csütörtökön 5, 7, 9 órákor: Shanghai express. (Marlene Dietrich). Szombaton: Kék róka. (Zarah Leander).

Családi értesítés:

Kiss Margit (Móra)

és

Farkas Ernő

folyó hó 21-én déli 12 órákor tartják esküvőjüket a Kossuth utcai református templomban.

6000 pengő tatarozási segélyt kap a Kereskedő Társulat

A Debreceni Kereskedő Társulat 6000 pengő segélyt kért a várostól tatarozási célokra. A kérelem a város törvényhatósági bizottságának közgyűlése elé kerül és nem kétséges, hogy a hater ezer pengő segélyt megszavazzák, miután hasonló segélyösszeget a multban is kapott ezen célra a Kereskedő Társulat. A 6000 pengő segélyt a Kereskedő Társulatnak a székház tatarozására kell fordítania a segélynyújtási javaslat szerint.

A napraforgó miatt

Három földmívest szándékos emberölés kísérlete miatt bezárártottak a debreceni fogházba

Szerdán délelőtt a debreceni törvényszék fogházába a nyírábrányi esendőség bezárártotta idős **Fecskám Mihály, ifj. Fecskám Mihály és Fecskám János** földmíveseket, akiket azzal gyanúsítanak, hogy **Gál Ferenc** gazdákodót megakarták ölni.

A csendőri jelentés szerint a három földmíves feles művelésbe vállalta Gál Ferenc földjét. A terményhorást megkezdtek és nagyrészt befejezték már, mikor a gazda távollétében egy ökrös szekérre napraforgót raktak fel és azt is elakarták szállítani. Az úton találkoztak Gál Ferencel, aki követelte, hogy rakják le a napraforgót, mert az már nem illeti meg őket a felesművelés címén. Fecskámék nem rakták le a napraforgót, sőt a vita során előkaptak a baltát, kiakasztották a járomszöveget és azzal támadtak a gazdálkodóra, aki súlyos sérüléseket is szenvedett.

Zsögöd Jenő, a debreceni vizsgálóbírószék vezetője valószínűleg csütörtökön délelőtt fogja kihallgatni a három földmívest és akkor dönt további fogvatartásukról.

— **Cáfollják Bata letartóztatásáról szóló híreket.** Prágából jelentik: A külföldi sajtóba olyan hírek kerültek, hogy a német hatóságok letartóztatták Balát, az ismert cipőgyárost. Ezzel szemben a Bata Művek közlik, hogy Bata ezidőszelint az Egyesült Államokban tartózkodik, ahol vállalatát újból meg akarja alapozni.

Vénasszonyok nyara

kacagó aranyugarakkal hinti tele a sárguló és hulló őszi lombokat. A langyos melegre fordult időben ismét kabát nélkül járnak az emberek, a fűtési gondok kitolódtak néhány nappal és a zimankós, esős napok után újra-
 éteit jó időben frissen, vidáman járnak az emberek. Az asszonyok káprázatos őszi toalettekben vonulnak fel a korzón és habár vénasszonyok ma már a kozmetika jóvoltából nem léteznek, nyaruk kellemes melegségével néhány szép napot varázsol a télbe rohanó időbe. Mert ez a családka, helyenként 25—26 fokot ért meg csak rövid ideig tart, a meteorológia jóslata szerint néhány nap múlva ismét hűvösebb idők szele csapja meg az embert... véget ér a vénasszonyok nyara, hogy átadja helyét a természet örök törvényei szerint a hideg télbehajló őszi napoknak.

A kávé és tea új ára a vendéglátó üzemekben

A polgármester a helybeli vendéglátó üzemekben kiszolgáltató kávé és tea új kiszolgálási árát a következőkben állapította meg: A vendéglátó üzletekben a kávé és a tea új ára az 1939 évi augusztus hó 26-án érvényben volt árakra fizetendő és a következő részletezés szerint feltüntetett árakat lehet felszámítani amennyiben a felhasznált anyag minősége az augusztus hó 26-iki anyag minőségével azonos.

Kávéházaknál és éttermeknél, valamint vendéglői, vagy kávéházi ipar-
 engedéllyel rendelkező cukrászdáknál: tejeskávé, amelyhez 8 gr. pörkölt babkávét használnak fel adagonként (2 deciliter, amelyből 1 deciliter fekete és 1 deciliter tej): 20 fillér. — Fekete-kávé, amelyhez deciliterenként 10 gr. pörkölt babkávét használnak fel, deciliterenként (amennyiben a felhasznált anyag minősége az augusztus hó 26-iki anyag minőségével azonos) 20 fillér. — Török-gép és lombik kávé, amelyhez deciliterenként 15 gr. pörkölt babkávét használnak fel, deciliterenként 30. — Tea (amelyhez adagonként 3 gr. teát használnak fel) 10. —

Kávémérésnél, cukrászdáknál és egyéb vendéglátó üzemeknél: tejeskávé adagja, amelyhez 5 gr. pörkölt babkávét használnak fel adagonként 10. Fekete-kávé, amelyhez deciliterenként 8 gr. pörkölt babkávét használnak fel deciliterenként 12 f. — Tea adagja, amelyhez adagonként 3 gr. teát használnak fel adagonként 10 f.

Az u. n. espressoknál: Tejeskávé, amelyhez 5 gr. pörkölt babkávét használnak fel, 2 deciliteres adagonként 16. Fekete-kávé, amelyhez deciliterenként 8 gr. pörkölt babkávét használnak fel, deciliterenként 22 f. — Teánál, amelyhez adagonként 3 gr. teát használnak fel, adagonként 16 f.

Az u. n. keverék kávéból, pörkölt babkávéből és pótkávéból készített kávéadagok ára: Tejeskávé 75 százalék babkávéből és 25 százalék pótkávéból adagonként 10 f. — Tejeskávé 50 százalék pörkölt babkávéből s 50 százalék pótkávéból adagonként 6 f. — Fekete-kávé 75 százalék pörkölt babkávéből és 25 százalék pótkávéból deciliterenként 10 f. — Fekete-kávé 50 százalék pörkölt babkávéből, 50 százalék pótkávéból deciliterenként 6 f. — A kiszolgált kávé és tea minőségét, illetve összetételét és árát az árlapon külön fel kell tüntetni, illetve ennek hiányában az ilyen tartalmú közleményt szembe-
 tűnő helyen ki kell függeszteni.

Ezenkívül külön feljegyzés vezetendő arról, hogy naponként hány és milyen minőségű és mennyiségű kávé — illetve teaadag szolgáltatott ki.

Magyarország aranybányáiról érdekes cikkeket írt Koch Sándor a Búvár októberi füzetébe. A „Búvár” dr. Cavalier József szerkesztésében s a Franklin Társulat kiadásában jelenik meg.

Meghalt a szilvamágoztól. A kremsieri Josef Sukop megevett egy nagy tál szilvamágoztól. Utána heves gyomorgörcs támadta meg. Orvost hívtak s az megállapította, hogy Sukop a szilvamágozt is lenyelte. A beteget a kórházba szállították, de útközben meghalt.

LEGYÜNBŐBB FORMÁJÚ
SZEMÜVEGEK LÁTCSÖVEK
 LORGNETTEK
UNGÁR OPTIKAI ÉS FOTO
 SZAKÜZLETÉBEN.
 SZÉCHENYI U. 1. TAKARÉKOSSÁG TAG

Bűncselekmény, vagy hirtelen halál?

Titokzatos körülmények között ismeretlen férfi holttestét találták a hajdúszováti országúton

A debreceni csendőrség egyik járőre titokzatos körülmények között ismeretlen férfi holttestére bukkant tegnap este a Hajdúszovát felé vezető úton a 8-ik kilométerköztől pár száz lépésre. Az 55-60 év körüli férfi holtteste egy tengerikupac mögött hevert, közvetlen az útfélen. A test már teljesen halálba volt dermedve és az első pillantásra látszott, hogy a halál már órákkal előbb bekövetkezett.

A csendőrnök értesítették a hatósági orvost, aki kiszállt a helyszínre és megindult a titokzatos haláleset ügyében a vizsgálat. Megállapítást nyert, hogy a férfi holttestén nincsenek külsérelmi nyomok, melyekből arra lehetne következtetni, hogy bűncselekmény történt. Azonban annak ellenére gyanússá tette az esetet az a körülmény, hogy a holttest ruháiban semmiféle értéktárgyat nem találtak, sőt iratot sem találtak nála. Zsebei üresek voltak és semmiféle nyom nem akadt, amelyből személyazonosságára lehetett volna következtetni.

Mindössze ingében lehetett hosszabb vizsgálódás után felfedezni Sz. L. monogramot.

A meghalt férfi fogai hiányosak. Értesítette a csendőrség a leletről a rendőrséget, ahol Szabó Gyula rendőrtanácsos, a bűnügyi osztály vezetője elrendelte a holttestnek a törvényszéki bonctani intézetbe szállítását. Egyben megindult a nyomozás az ismeretlen holttest kilétének tisztázására, míg a boncolás azt fogja megállapítani, hogy a hajdúszováti út mentén kegyetlen bűncselekmény történt, avagy pedig tragikus hirtelen haláleset.

Portlandcement

kapható:

Debreceni Működgyár r. t.

Fürdő u. 2. sz.

Különös szállítmány

Az eset a Ferenc József és József kir. herceg ucan történt tegnap és olyan derűs volt, hogy még az őszi nap is szikrázó derűvel sugárzott rá.

Az uccai villanyóra alatt az aszfalton nem törődve az európai helyzettel és a meghülés veszedelmével, jóüzien ajudt egy erősen beitalozott férfi. — A látvány a főuccán eléggé szokatlan volt ahhoz, hogy pillanatok alatt hatalmas tömeg állja körül a zavartalanul alvó és nagyokat horkoló atyafit. Természetesen odament a közelben posztoló rendőrszem is, aki mindent meglátott, hogy eltakarítsa a forgalmi akadályt. Költögetni kezdte barátságos rábeszéléssel, utalva arra, hogy október második felében veszélyes és egészségtelen dolog a földön hálni... Majd meg is rázza az alvót, finoman, de amúgy magyaron megis. Hasztalan, a derék magyart nem volt földi hatalom, hogy fölébressze... Közben oda-

érkezett a rendőr társa is és megpróbálták felemelni a vidáman horkoló, azonban a testes, mázsán felüli ember makacsul visszacsúszott...

A rend derék, éber örén azonban nem lehet kifogni... Társát otthagya, néhány pillanatra eltűnt és visszatért egy kizikocsis hordárral. Óvatosan felnyalábolták az ittas embert, feltették a talicskára és mikor látták, hogy csúszni kezd róla, a hevederrel még od is erősítették... Aztán megindult a szokatlan menet a rendőrség felé, egy a rendőrség nyugodtan kialudfwp hogy az atyafi nyugodtan kialudhassa mámorát... A targonca nagyokat nyikordult a súly alatt, az alvó horkolása belemuzsikált, a közönség pedig egy pillanatra kialudhassa mámorát... A targonca nagyokat nyikordult a súly alatt, az alvó horkolása belemuzsikált, a közönség pedig egy pillanatra az elfelejtette a józú, humoros kép előtt a mindennapok sötét gondjait.

Időjárás

Hazánkban változóan felhős volt az időjárás, estére azonban az ég majdnem teljesen kiderült. A hőmérséklet napközben Sopronban már csak 14, Budapesten 18, de ahová a hűvös levegő nem ért el, Szegeden 26, Kaposvárott 27, Pécsen és Baján pedig 28 fokra emelkedett. Este pedig az ország déli részén 18—20 fokos meleg uralkodott, de az ország északi felén már csak 13—15 fokot mértek.

Jóslás: Mérsékelt szél, felhőátvonulások, helyenként kisebb esővel, sok helyen köd. A hőmérséklet kissé emelkedik.

Ismeretlen adakozótól vagyont érő régi nyakéket kapott az angol Vörös Kereszt. Az angol lapok valamennyien hozzák a titokzatos adomány híret, amely ismeretlen adakozótól a napokban érkezett az angol Vörös Kereszt címére. A nagy feltűnést keltett ajándék egy XVI. századból való nyakék, melynek gyémánt köveit harmincezer font sterlingre becsülik a szakértők. A British Musical Journal feladja a kérdést olvasóhoz, hogyan

gondolják az ajándék értékesítését. Az olvasók valamennyien a drága nyakék hivatalos kisorsolása mellett foglaltak állást és így minden valószínűség szerint külön állami engedéllyel sorsolás útján értékesítik a nyakéket.

Schaff tanácskölájában a Koronában új tanfolyam kezdődött. Beiratások még e héten elfogadhatnak.

Tíz új bibornok kinevezését várják. Rómából jelentik: Vatikáni körökben elterjedt hírek szerint XII. Pius pápa novemberben konzisztóriumot tart, amelyen nyilvánosságra hozzák a legújabb bíborosi kinevezéseket is. Hírek szerint a tíz új kardinális közül hat olasz származású.

Felrobbant a színpadi revolver, haldoklik a hősszerelmes. Különös szerencsétlenség történt színházi előadás alatt Löwenben. Amikor a színpadon a 20 éves hősszerelmes, szerepéhez híven, partnernőjére fogta a revolvert, az felrobbant és súlyos sebet ejtett a színész kezén és arcán. A szerencsétlen fiatalembert életveszélyes állapotban szállították kórházba.

Elesett Karl Ludwig Diehl, az ismert német filmszínész. Berlinből érkezett jelentés szerint Diehl Károly

Lajos ismert mozzsínész a harcúeren elesett. Hammes Károly, a berlini operaház tagja, aki repülőhadnagy volt, szintén elesett a Varsó körüli harcokban.

Naményi Gyorstróiskolában, Gépfróiskolában új kezdőtanfolyamok. Védékről bejáróknak 85 százaléos vasúti tanulókedvezmény. (Rákóczi u. 17.).

Gyászrovat

Szernyeháti Sütő Mihály földbirtekos 76 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután lesz félhárom órakor a Köztemető II/b. ravatalozójából. Lakás: Harsányi Gusztáv utca 6. szám. Dankó temetkezési vállalat.

200 téli gazdasági tanfolyam indul

Budapest, okt. 18. Teleki Mihály gróf földmívelésügyi miniszter a kisgazdák gazdálkodási színvonalának az emelésére irányuló programja keretében lényegesen szaporította a téli gazdasági tanfolyamok számát. A tavalyi száztizennygy ilyen tanfolyammal szemben az idén kétszáz tanfolyam lesz és ezen módjukban lesz gazdálkodóknak rendszeres kiképzés keretében teljesen díjtalanul olyan alapvető ismereteket szerezn, amelyek segítségével mezőgazdaságukat korszerű színvonalhoz vezethetik. A tanfolyamvezetőknek mintegy ötven százaléka olyan gondosan kiválasztott és bizonyos előképzettségben részesülő okleveles gazdából kerül ki, akik a helybeli gazdálkodási viszonyokat alaposan ismerik. A tanfolyamokra elsősorban önálló gazdákat vesznek fel. A résztvevők semmiféle díjat nem fizetnek sőt tankönyvről, s frószerről és háziipari anyagokról is a földmívelésügyi miniszter gondoskodik. A megfelelő helyiségeket az érdekelt községek bocsátják rendelkezésre — A miniszter rendelete alapján a szervező munka haladéktalanul megindul. — A földhöz juttatottak a lakhelyükön szervezett tanfolyamokat kötelesek elvégezni. Általában minden járás kap egy-egy ilyen tanfolyamot. A tanfolyamok általában november 2 felében indulnak meg és 2—3 hónapon át tartanak, — majdnem mindennapos oktatással.

Megfojtott leányt találtak Nagyálló határában

Nagyálló határában a járőrelők holtan találták Taeskö Julia 19 éves községbeli leányt. A holttest nyakán fojtogatás nyomai látszanak. A csendőrség szűcskörű nyomozást indított a gyilkos kézrekerítésére és egy gyanúsítottat már őrizetbe is vett.

Szabályozzák, hogy adósság szempontjából ki tekinthető köztisztviselőnek

A Kúria jogegységi tanácsa évekket ezelőtt döntést hozott, amelynek értelmében a köztisztviselők fizetése tartozás címén csak napi öt pengő felül foglalható le. Ezt a döntést rosszhiszemű adósok kihasználták s ez ügyben kereskedő küldöttség jelent meg Tasnádi Nagy András igazságügyminiszternél.

A miniszter kijelentette, hogy a köztisztviselőkkel kapcsolatban nem kíván a helyzetet változtatni, miután a kereskedőknek módjukban van, hogy a rossz hiszemű tisztviselőkkel szemben fegyelmi úton lépjenek fel. Azonban a közeljövőben szabályozni fogja, hogy ki tekinthető köztisztviselőnek.

SPORT

Összeállították a Románia elleni válogatott csapatot

Budapest, okt. 18. Vitéz Ginzery Dénes, az MLSz kapitánya és Fábián József országos szövetségi másodkapitány szerdán este hozta nyilvánosságra azoknak a válogatott csapatoknak a végleges összeállítását, amely október 21-én és 22-én Bukarestben a román válogatottal szemben a magyar színeket képviseli. Vitéz Ginzery Dénes a következő válogatott A. csapatot je-

löltek ki: Tóth (Szeged) — Korányi (Nemzeti), Biró (Hungária) — Pázmándi (Elektromos), Sárosi III. (Ferencváros), Dudás (Hungária) — Kincses (Kispest), Sárosi dr. (Ferencváros), Kolláth (Szonoki MÁV), Zsengeller (Ujpest), Tóth (Ujpest). Tartalék: Vincze (Ujpest).

Fábián József a következő B. válogatottat jelölte ki: Csillag (Szürketaxi) — Ónody (Kispest), Felföldi (MÁVAG) — Bartóki (Szeged), Tóth (Szürketaxi), Szalai (Nemzeti FC) — Várady (Szürketaxi), Sütő (Gamma), Hidasi (Ujpest), Nemes (Kispest), Tolvaj (Lampart). Tartalék: Király (Gamma). A két válogatott csapat esütörtök reggel indul Bukarestbe. (MTL)

A DVSC megegyezett Perccsel és ha valami váratlan akadály nem jön közbe, akkor vasárnap már Sidlik is játszik a DVSC-ben. Egyelőre a sérült Szabó helyén szerepel. Sidlik vezeti a más irányú szolgálata miatt elfoglalt Siposs edző helyett a DVSC edzései is.

A DVSC-be akarja magát igazoltatni a Győri ETO jobbszélsője, Balogh is, aki a Boicskainak Debrecenben két gólt rugott. Ő azonban csak a jövő héten igazolható. Sokan már így látják a DVSC támadóerőjét: Balogh, Nében, Sidlik, Bihari, Drab. A fedezetsor további erősítése is várható.

Szombaton megkezdődik már az iskolai labdarúgó bajnokság, a KISOK bajnokság, amit a KISOK és a Keleti LASZ közösen rendez. Őt iskola indul: a debreceni ref. főgimnázium, Felsőkeerskedelmi, Piarista róm. kat. főgimnázium, Fa- és Fémipariskola és a Hajdúböszörményi ref. gimnázium. Az első forduló szombaton lesz Debrecenben Kereskedelmi iskola (volt DKASE) pálya: 3 órákor Felsőkeerskedelmi-Piarista főgimnázium, vezeti Pál Antal és Debreceni ref. főgimnázium-Fémipar, vezeti Karsay Gusztáv.

Hlavay, a Ferencváros edzője lemondott és megvált a Ferencvárostól. Ok: a játékosok nem engedelmessékednek neki. Utódja egyelőre Dimény, az amatőr FTC edzője. Ugy látszik, a Taxitól elszenvedett mérkőzésnek következményei vannak...

Móré könnyebben megsérült Szombathelyen a Haladás elleni mérkőzésen, de a Boicskai legközelebbi mérkőzésén a Gamma FC ellen már játszani fog.

A Boicskai soronkövetkező mérkőzése: október 20. Debrecenben Gamma FC, november 1-én Budapesten Nemzeti, november 5-én Debrecenben Ferencváros, november 19-én Budapesten Törekvés, november 26-án Debrecenben Kassá, december 3-án Budapesten Szürketaxi, december 10-én Budapesten Elektromos, december 17-én Budapesten Kispest.

A DVSC-1 sokáig nem látjuk Debrecenben. Ima a műsora: október 22-én Füleken FTC, október 29-én Ungváron Rusj, november 5-én Munkácscon MSE, november 12-én Debrecenben Diósgyőri MÁVAG, november 19-én Salgótarjánban SalBTC, november 26-án Debrecenben Ungvári AC, december 3-án DVSC—Kassai SC.

Közgazdaság

TERMÉNYTÖZSDE

Élénkebb a búzatízlet a gabonátözsden. Búza tiszavidéki, felsőtiszal, dunatiszaközi, fejemgyel, dunántúli, kisláplói 77 kg-os 19.65, 78 kg-os 20.15, 79 kg-os 20.45, 80 kg-os 20.65, rozs pestvidéki 14.10—14.15, rozs más 14.20—14.40 takarmányárpa elsőrendű 16.60—17.—, középminőségű 16.30—16.50, sörárpa kiváló 21.—22.—, prima 19.50—20.50, sörárpa 19.—19.50, zab elsőrendű 18.95—19.25, középminőségű 18.75—18.85, tengeri 19.15—19.35, korpá 13.60—13.75, 8-as liszt 15.75—16.25.

SERTÉSVÁSÁR

A szerdán tartott ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak 2994 darab sertést. A vásári állományból angol húsertésfelhajtás 1388 darab volt. — Az irányzat lanya. — Árak: szedett sertés I. 99—105 fillér, III. 78—89 fillér, angol sonkasertés I. 98—102 fillér, II. 88—96 fillér, exportzsír márkázott 160 fillér különként.

DEBRECENI TERMÉNY-ÉS TAKARMÁNYÁRAK

Búza 19.50—20.00, rozs 13.20—13.50, tengeri szemes 6 18.00, tengeri csöves 9.50—10.30, lucerna 7.50—11.50, széna 4.00—8.50, lóhere 9.00—10.00, rozszalma 4.00, búzaszalma 300, tők 2.50—3.50.

Ciánóztasson bizalommal a „Csala” ciánózó vállalattal, Rákóczi u. 9. szám. — Telefon: 14-27, sz. 1131 11. 20

Poloskairtást ciángázzal lakások átvizsgálását felelősséggel vállalja Kiss ciánózó vállalat, Kigyó ucca 5. sz. 1134 11. 5

Bundát és mindennemű szücsmunkát legszebben készít Katona Vilmos szücs, Simonffy ucca 2. szám alatt. 1949 10 19

Őszi kalapudonságok meérkeztek Modell után alakítás 1.50, vasalás 1 pengő, Aranynál, Sas u. 4. szám. 628 11 2

Villanykörte csere 20 fillér, rádiók, gramofonok, díztárgyak, Vagyontmentő, Hunyadi u. 22. szám. 350 11. 13.

Varrógép, vétel, csere, s eladás. Javítások szakszertűen, legolcsóbban Keszle, Széchenyi ucca 1. szám. 517 11. 15

Varrógép, kerékpár vétel, csere, eladás, kölcsönzés, javítások, jótállással, alkatrészek minden géphez Eisenberger, Csapó u. 101. sz. alatt. 337 11. 15.

Grafológus biztos analízist nyújt az érdeklődőknek. Fogad: Széchenyi u. 43. 655

Varrógép szakszertűen javítja, kerékpárját mielőtt telni letenné átészírozza olcsón Nagy István, Széchenyi ucca 6. sz. 739 11. 19.

Élelmiszer, ital

Tokaji borozóba kitűnő fajborok érkeztek, öt-éves, zamatos, literje 1 pengő, Vár 2. 544 10 23

Teljes ellátás

Kellemes lakás, finom koszt a Hungária panzióban, szobák napokra és hónapszámra, Ferenc József út 59. telefon: 23-39. 800 vv

Járművek

Üzemképes, csukott 4 személyes Fordautó 250 pengőért eladó. Péterfia 48. Tóthné. 653 vv.

Kereslet

Aranyórát, láncot, brilliánsgyűrűt, vagy ezekről zálogjegyet megvennek. Miklós u. 13. 35 22

Veszek bútor, zálogjegyet, varrógépet, irodaberendezést, mindenféle ingóságokat. Hívásra jövék. Csapó 16. 325 11 27

Szarvas és őz agancsokat keresek megvételre, Tokaji borozó, püspöki palota. 741

„Rapid” kézikötőgépet megvételre keresek. — Cím a kiadóban. 753

Bútor

Modern háló, ebédlő, rekamié, fotelek, szabóasztal, wertheimkassza antik komót. Dégenfeldtér 6. 537 10. 31.

Eladó egy szekrény, két ágy, két éjjeliszekrény, egy asztal, Csemete u. 4. szám. 738

Tüzelő anyagok

Elsőrendű Adámvölgyi kőszén, retorta faszén kapható Grünfeldnél, Hatvan u. 21. 77 1, 30.

Tüzfát, szén, vásároljon legolcsóbban Vágó tüzfá- és szénkereskedőnél, Margitfürdő mellett, tel.: 10-24. 1080 vv

Kiadó egyszobás

Garzon lakás, előszoba, szoba, fürdőszoba az Arany Birkában, november elsejétől kiadó. Felvilágosítást a szálloda portás ad. 762

Kiadó kétszobás

Kétszobás lakás, mellék helyiségekkel november 1-ére kiadó. Böszörményi út 45. 765

Kiadó 3 szobás

Kiadó 3 szobás lakás, fürdőszobával, Varga u. 30. szám. 757

Háromszobás összkomfortos lakás, november elsejére kiadó. Érdeklődni: Simonffy u. 51. alatt. 760

Kiadó nagylakás

Négyszobás, emeleti modern lakás, parkettes, november elsejére kiadó Károly Ferenc József út 23. sz. Megtekinthető d. e. 10—12-ig, délután 3—5 óráig. 1757 vv

Lakást keres

Keresek egyszobás, s konyhas lakást azonnalra, vagy november 1-ére Ajánlatokat „Központ-ra” jelígre a kiadóba kérek. 735

Butorozott szoba

Néhány olcsó havibéres szoba még rendelkezésre áll az Arany Bika szállodában. Kényelem s központi fűtés, hideg, s meleg folyóvíz. Felvilágosítás egész nap. 763

Csinosan berendezett bútorozott szoba november elsejére kiadó. Arany János 18., 2 lakás. 678 vv.

Kapualatti különbejáratú uccai bútorozott szoba kiadó. Péterfia 29. 1228

Bútorozott udvari szoba különbejáratú, egy úrnak kiadó. Egymalom u. 7. szám. 729

Különbejáratú uccai bútorozott szoba kiadó. — Eötvös ucca 1. Péterfia sarak. 730

Légtűtésű bútorozott szoba kiadó. Svetits palotában. Felvilágosítást ad Del-Ka cipőház. 758

Elveszett

Elveszett váltóbefizető könyvecskével Kerekes János, Szilágyi Zsuzsán na aláírású váltó. Megtaláló jutalom ellenében adja le Bethlen u. 60. sz. Várynál. Letiltottam — nem használhatja. 751

A zsbivásárban elveszett egy férfi karóra a becsületes megtaláló jutalomban részesül. Cím a kiadóban. 761

Vegyés

20 holdas gyümölcsös hűz feles bérlőt keresek. Érdeklődés: dr Nagy Gábornál, Bethlen ucca 30. szám. 708

Pannonina szálloda folyosójáról elvittek egy Horthy mellszobrot. A nyomravezető szép jutalomban részesül. 759

Ingóság e adás

Salgótarjáni, teremfűtésére alkalmas jókarban levő kályha eladó Cím a kiadóban. 389 vv.

Kályhák, 6 darab, eladó Hungária filmszínház buffé. 500

Kirakat portal ajtókat, s cserépkályhák, fürdőkád. Péterfia 61. sz. ház bontásából eladók. 702 10. 28

Uccai kettő szoba, konyha, fürdőszoba, gáz, étadó. Ugyanott ebédlőasztal, székek, szőnyeg, s nagy kép, 2 méteres fikusz 8 pengőért, aszpáratuszok, leanderek, virágállványok, rádió, csillár, eladó. Rothermere ucca 17. 736

Eladók férfi használt jó állapotban levő télikabátok, olesón. Lorántffy u. 5. sz. 743

Egy vendéglőbe való, s nagyméretű pohárszekrény és egy szobaközzett két antikágy eladó. — Attila-tér 2. sz. 743

Jókarban levő cseréi kályha eladó. Laczkó kályhásnál, Hatvan u. 4. szám. 768

Ingóságvétei

Zálogcédulát, látcsöveget, alpakka étkezszeleket, régi bútorokat, régiségeket, legmagasabb áron vásárol Ingóságközvetítő, püspöki palota, telefon: 11-99.

Gazd. eszközök

Egy jókarban levő 18 soros vetőgép eladó. — Hajnal u. 11. 755

Gazd. termények

Száz darab málnató 3 P Sesztina u. 4. (kisállomás mellett), eladó. 547

Ingatlan iroda

Házát, földet, ház helyet, szőlőt, mindenféle ingatlant legolcsóbban vásárolhat Nagy Sándor ingatlanirodájában, Csapó ucca 27. 797 10 30.

Eladó ház

Modern családi ház eladó, belvárosban. Ertekezés: Varga u. 45. 728

Eladó házhely

Eladók 300 négyszögletes gyümölcsös parcellák. Sesztina ucca 4. Kisállomás mellett. 112 11, 8.

Eladó állatok

3 éves koca eladó. Szegfű ucca 9. 732

34 darab 7-8 hetes vészmentes yorkshirei csereszteszt malacok eladó, párokban is. Megtekinthetők a kir. törvényeszkői fogház rabkertetésében. Gázgyár ucca 2. Érdeklődni lehet a kir. törvényeszkői fogház igazgatónál, telefon: 20-71. sz. 737

Szerkesztőségi felhívás

PALFI JÓZSEF

Kiadószerkesztő

(F). SZIGETHY GYULA

igazgató

Kiadó és nyomó

TISZÁNTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Feladós nyomdavezető:

SZIGETHY KÁROLY

APRÓHIRDETÉSEK

Férfi alkalmazás

Kommenciós gazdasági cselédek keresek egy két nagyobb fiával, Fancsika 70. sz. Szigethy. Jelentkezés hétköznapokon, Diószegi útfél. 467

Gazdasági cselédek keresek nagy családú, — Fancsika 70. Szigethy. Diószegi útfél. 468

Beteg mellé jölelkű gonozót keresek. Cím a kiadóban. 707

Könyvelő, gyakorlott keresztény azonnal felvétetik. Ajánlatok eddigi működés és fizetési igény megjelölésével „Árúizlet” jelígre a kiadóhivatalba kéretnek küldeni. 723

Esztergályos tanulónak ügyes fiú felvétetik Heller esztergályosnál, Széchenyi u. 1. 756

Cipészegéd hétszámra felvétetik, Deák, városház épület. 727

Kétfő könyvelésben teljes jártassággal bíró könyvelő napl 1—2 óral elfoglaltsággal felvétetik. Csillag könyvkereskedés, városház épületben. 740

Szabótanuló azonnal felvétetik, Szent Anna u. 5. sz. II. em. 747

Jól kerékpározó fiút kifutóna kfelveszek, Csapó u. 76. sütőde. 745

Szakképzett kertész keresek hosszú bizonyítvánnyal, 14 holdas gyümölcsöshöz. Cím a kiadóban. 749

Erős kézimunkás szabósegédet felveszek, Szilágyi, Leány u. 4. 750

Jómunkás fodrászsegédet s tanuló felveszek, Kiss fodrász, Csapó u. 37. szám. 754

Gyermektelen házmesterpárt azonnal felveszek. Cím: Hatvan u 30 Jelentkezés d. e. 11—12 óráig. 1227

Cipészegédet azonnalra felveszünk, Süsskind Piac ucca 71. 764

Női alkalmazás

Bejáró takarító azonnalra felvétetik. Jelentkezésként délután 3—4-ig. Cím a kiadóban. 704

Két és fél éves kisfiam mellé megbízható gyakorlattal bíró asszonyt felvennék, elsejére. Cím a kiadóban. 705

Fodrásznőt keresek ki a vas- víz ondulást és a manikürt tökéletesen bírja. Állandó alkalmazásra, jó fizetéssel. Kereky Sándor hölgyfodrász, Ungvár, Kishid út 1. szám. 733

Egy kézimunkás lány s egy szabótanuló felvétetik, Péterfia 56. 767

Allást keres nő

Mosást vállal, levélhívásra is megyen Manus Antalné, Homok u. 137. szám. 742

Háztartási alkalm.

Mindenest hosszú bizonyítvánnyal 35 évig nov elsejére felvesz Százados, Kőlesey u. 19. 748

Bejárónő délelőtre felőlőtre, Kéki, József kir. herceg u. 7. 766

Idős házaspár keres elsejére tisztességes bejárónőt, jó bizonyítványokkal, aki főzés és nagymosás kivételével az ősz szes házimunkát elvégzi Jelentkezni 1—5 óráig, Egymalom u. 7. 729

Szerény háztartásba 14—15 éves mindenes felvétetik, Szent Anna u. 5 alatt. 746

Megbízható mindenes bejárónőt felveszek, Bur gondia u. 17. 752

Ajánlat

Zománctűzhelyek kétaknás kályhák, gyönyörű színekben, nagy választékban, Nagy vasúztételeben, Csapókanyarban. 346 11. 13

Egyenruhák kaphatók s bizományba is vállalok. Tegdes szabó, püspöki p, Déri sarak, 2. 10. 21.